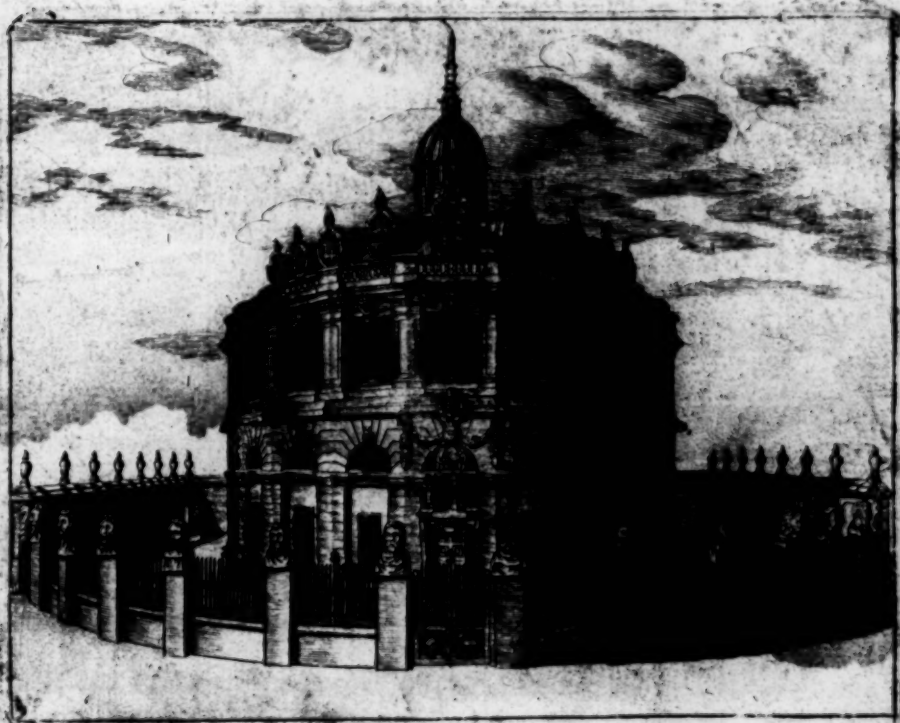

THEATRI
OXONIENSIS
ENCÆNIA,
SIVE
Comitia Philologica.

y. 7. 19

Julii 6, Anno 1677. celebrata.

OXON. & Theatro SHELDONIANO. 1677.

THE
OXO
BOOK
C

825.03

Ordo commissionum Philologicarum

I N

ENCÆNIIS prædictis.

I. **E** Dv. Mainard, Incept. in Artibus, è Coll. Magd. *Encania aperuit.*
Oratione soluta.

II. Carolus Finch, D. Heneagii, Baronis de Davenport, summi Angliæ
Cancellarii filius, ex Æde Christi, lemma habuit. *Bellofitum, sive de regione*
Oxonium circumjacente. Carmine heroico.

III. Jo. Grosvenour, Armig. filius, Baronetti Nepos, è Coll. Ænei
nafi, lemma habuit. *Cambro-Britannus sive in laudes gentis Britannicæ.*
Carmine heroico.

IV. Wright Croke, Servientis ad Legem filius, è Coll. Lincoln. lem-
ma habuit. *Anglo-Saxo, sive in laudes linguæ Saxonicæ.* Carmine heroico.

V. Carolus Wroughton, Art. Bac. & Coll. Mert. Socius, lemma ha-
buit. *Bodleius.* Oratione soluta.

VI. Guil. Guise, Art. Bac. & Col. Omn. anim. soc. lemma habuit. *Im-
perii fines proferantur.* Oratione soluta.

VII. Sam. Des-maistres, Art. Bac. & Col. Oriel. soc. lemma habuit.
Imperii fines ne proferantur. Oratione soluta.

VIII. Nicolaus Lefrange, Baronettus, ex Æde Christi. lemma habuit.
Transactio Philosophica, sive metamorphosis Atomistæ in Muscam. Carmine
heroico.

IX. Francis Philips, Armiger, è Coll. Trinit. lemma habuit. *Sheldo-
nus redi-vivus, sive pro Archiepiscopo sotèria.* Carmine heroico.

X. Gul. Fox, Equitis aurati filius, è Coll. Magd. lemma habuit. *Tem-
plum Academicum instauratum.* Carmine heroico.

XI. Ferdinandus Tracy, Jo. Vicecomitis Rachutenfis filius, è Coll. Re-
gin. lemma habuit. *Regina ad thermas Bathonienses.* Carmine heroico.

XII. Jo. Hicks, Art. Bac. è Coll. Magd. lemma habuit. *Ne peregri-
nentur juvenes.* Orat. soluta.

XIII. Jo. Conant, Art. Bac. è Coll. Mert. lemma habuit. *Peregrinentur
juvenes.* Orat. soluta.

XIV. Georg. Clerk, Equit. aurat. fil. è Coll. Ænei nafi, lemma habuit.
Thamesis victus, sive de hyemis præterita inclementia. Carm. heroico.

XV. Jo Wickham, Incept. in Artib. è Coll. Univ. *Encania claud. bat.*
Oratione soluta.

PROLOQUIUM.

Ordo commissionum Philosophicorum

IN

RICHARDI

- I. De Philosophia in Antiquis et Modernis
- II. De Philosophia in Antiquis et Modernis
- III. De Philosophia in Antiquis et Modernis
- IV. De Philosophia in Antiquis et Modernis
- V. De Philosophia in Antiquis et Modernis
- VI. De Philosophia in Antiquis et Modernis
- VII. De Philosophia in Antiquis et Modernis
- VIII. De Philosophia in Antiquis et Modernis
- IX. De Philosophia in Antiquis et Modernis
- X. De Philosophia in Antiquis et Modernis
- XI. De Philosophia in Antiquis et Modernis
- XII. De Philosophia in Antiquis et Modernis
- XIII. De Philosophia in Antiquis et Modernis
- XIV. De Philosophia in Antiquis et Modernis
- XV. De Philosophia in Antiquis et Modernis

PROLOGIUM

PROLOQUIUM.

Gratissimum hoc spectaculum, Academici, nec indignum quod potuisset sacro primum Theatro exhiberi! Prope est ut vellem (si hoc fuisset oratori indulgendum) attonitus hic aliquandiu obmutescere, raptisque per subsellia oculis, eruditam frequentiam contemplari. Benigniori certe astro, & singulari nescio cuinam genio, tutela hujus loci delegatur, ubi ingenium, quod ita undique extra hæc pomœria flaccescit, tam alleatrici adhuc facultate pollet. Londini quotidie lachrymantur histrionum pegmata; & famelicorum ibi dramatistarum præfationes prologique nihil præter Musarum fatum, vacua & deserta podia, conquerruntur. Piget Archi-poetam suæ laurus, & nuncupati Camœnis voti: Floruit quidem ille aliquantisper, & plausu populi triumphavit; sed cum mollis iste rythmorum tinnitus, & heroicum carmen exolevisset, diffusus aliis artibus, quibus civium aures inescaret, flevit jamdudum ignorantiam sæculi, statuitque reliquiis emeritæ eloquentiæ derisum toties ab ipso sacerdotium cohonestare. Mæstissima ædepol hæc versificantium fortuna! Nequeo equidem mirari miserorum planctus & suspiria; conversas tam subito in cupressum hederas: Quidnam apud eos adeo malignum noxiumque, quo afflata eorum capita turpissime ita vappescerent? Mitior aura Anglicani climatis non potuit hunc torporem inducere: Quam late etenim increbrescunt hæc rostra? Nihil illa unquam ita explodendum emisere: Adeo præclara ubique de Comitibus vestris fama prædicat, tam pulere præstatis omnia, ut licet nulla scenarum pompa, non pictis nubibus, non deorum lemorumve volatu studeatis spectantium oculos irretire, nudum solummodo ingenium, nullisque præterquam rhetoricis ornamentis decoratum, tot & tales valeat auditores attrahere. En quam illustri catu Theatrum æstuat, legatorum ex præcipuis Europæ aulis, procerum generosorumque ex omnibus Angliæ plagis confluentium! Non illos longinquitas loci, nec ardentis Julii intemperies potuit ab optato itinere detertere.

PROLOQUIUM.

In hoc centro positis statim è memoria excidunt, & viarum difficultates, & solis injuriæ: Perfunduntur delitiis animi, & labore sic compensato lætantur. Intuentur ista & regni, & sui ordinis futura fulcimenta; maturam pene jam Parlamento sobolem. Fulgent è pulpitis argenteæ togarum fibulæ; & prætextati juvenes referatis animorum gazis istos expromunt conceptus, qui tantæ gentis magnitudinem indicant; solidos, profundos, grandioresque quam qui possunt, nisi è patricio pectore evolvi. Digna hæc magnatibus educatio, & quæ illos tantum supra ceteros iisdem titulis & imaginibus insignitos erigit, quantum eos fortuna supra plebeiorem gregem collocavit. Nec opus est ut hic, nonnullorum more, confutis quibusdam aphorismis fragminibusque veterum, insulsam de doctrina & nobilitate orationem contexam. Ubicunque divagamini, sive in urbem disceditur, sive rura; tot tam vana ubique observantur animalia, inepta, stupida, destituta sale & cerebro, ut quam inclyta res sit & exoptanda vacuus literarum honos, nemo aut risus experts, aut ruboris, nequeat non aspicere. Hi sunt isti volatiles animi, quorum aëreus vigor non finit se Academica morositate retundi: Amœniora illis in pretio studia sunt, & vix orthographiæ compotes ad lectionem statim hominum accinguntur. Propria tantummodo capita consulunt, & illis instar facietiarum est, si quoties in dolio veneream luem exsudârunt, quot diripuerint ganeas, quot bajulos vulnerarint, & præclara istiusmodi facinora, digna de quibus purpura nostra gloriatur, enumerantes aut inventio eos, aut memoria non destituat. Quem non miseret reipublicæ, quæ tantis divitiis, tot prædiis latifundiisque cogitur sic opprobrium suum alere? Et quo tandem redirent res, si Academiæ etiam insanirent? Si hic saltem virtuti, literis, & bonis moribus non consuleretur? Ex aliorum jamdudum munificentia, quibus collegia & aulas eximiamque scholarum fabricam fundata debuimus, dum illic publice privatimque instituuntur disputationes prælectionesque; omnes profundiores disciplinæ, Theologia, Medicina, Mathesis, Philosophia usquequaque per terrarum orbem, ubi feritas odiumque ingenuarum artium non dominantur, ita inclaruerunt, ut earum

PROLOQUIUM.

earum fama transmarinis perpetuo hospitibus Oxonium repleverit. Deerat tantum ad Academiæ gloriam, ut institueretur, aliquid quo generosa etiam pubes exerceretur; ne solus iste nobilissimus ordo stupefceret; ne reverteretur hinc, ut solet à peregrinando, nominibus solummodo ædificiorum instructus; sed incensus æmulatione, sed flagrans cupidine ingentia ista quæ in ipsorum animis reconduntur extrahendi, tam strenue tandem, quodcunque instaret negotium, oratorum partes sustinere ediscerent, ut nomen nostri senatus, non minus ac ecclesiæ, apud exteras gentes celebraretur. Tam grande & salubre consilium agitatam diu à multis, postremo in istud pectus, quod solum potuit id in rem educere, nescio quis, aut unde sacer impulsus demisit. Reflexit aciem in nupera regni vulnera consultissimus præsul: dolori erat recordanti damna ista & strages, quibus modo civile bellum exarsit, cum nequissimi bipedes, sordidissimæ faeces populi, arrepto reipublicæ gubernaculo, immanitate omnia & sanguine inundarint. Palam erat ruminanti hæc, quid oportuerit in posterum ab illiteratis consiliis sperari; & quam dira adhuc fata verticibus nostris semper imminerent, si natæ istis temporibus inscitia & barbaries non extirparentur. Cæterum jam evanescit timor succedentium malorum. Spondemus & nobis pacem & nepotibus. Erudita series tot illustrium juvenum, quorum mox auspiciis administratio rerum subjicienda est, dissipabit statim quodcunque avaritia, invidia, aut rapacior zelus machinabitur. O reverendissime Antistes, Tu summam Cantuariensis cathedræ decus: modo tam sacrum nomen ore nostro non violaretur, quam alte hic, quam crebro resonarem! Quid tu de Rege, quid de universa gente meruisti? Restituas coronæ divulsam jus & prærogativam. Nunquam poenitebit Carolino stemmate oriundos deletæ pupillorum curiæ. Melius hic subditorum fidei prospicitur; inuritur altius regiæ majestatis veneratio, nec amplius saturanda est aulicorum rapacitas: Non dilaceranda impuberum patrimonia; nulla cum gibbosis, cum lippis, & mustelinis gorgonibus ineunda conjugia. Mollius insinuatur magistratuum amor. Intonant hic Caroli gesta, quid contra

PROLOQUIUM.

Batavos, quid in Afros peractum fuerit : Edomantur omnia regni monstra, quæ audent in Cæsarem venenum suum eruere. Juvat circumspicere auscultantium ora : quibus illi affectibus rapiuntur, cum facundi rhetores incipiant se è suggestibus expandere ? Sive in domesticos hostes, sive in externos perorandum sit, incandescunt statim & frontem contrahunt, parati contra Philippos, contra Catilinas & Antonios arma rapere.

Mirentur alii tam stupendam struem, penfile laquear, & ruituro simile, in æternum tamen stabilitum fixumque. Mirentur cælata & picta opera, & nihil præter mira blaterent. Potui forsan & ipse Græca pariter ac Romana monumenta revolvere ; Cæsareum huc amphitheatrum transferre ; jubere ne Appelles ulterius, nec Praxitiles, penicillos suos, aut scalptra jactent. Num sic decet ex antiquorum ruderibus fundatoris nostri panegyricum eruere ? Adeone arcta sunt ejus encomia, ut ab ipso ad opificum laudes devolvamur ? Tam vulgaria aggressuro mihi, & vos Academici, & Sheldonus os obstruitis. Nobiliora suppeditatis argumenta, & huc usque licet exspatiato recens adhuc copia procurrenti repullulat, nec unquam patitur se exinaniri. In circumvolutos huc & illuc oculos nihil non excelsum quidem & magnificum ingeritur ; sed si libeat potius tanti benefactoris sapientiam collaudare, in vos lingua vertenda est. In hoc gestit sanctissimus vir, quod se vobis patronum præstitit : exultat recordatione tam bene collocatæ munificentiae, unde tanta suæ patriæ gloria exoritura sit. Nequeo quin effervescat mihi bilis, & propria ipsorum convitia retorqueam in nefarios istos, qui audent hoc ab omnibus adeo celebrandum opus calumniari ; qui manibus in cælum sublatis ingemiscunt Archiepiscopum ; ingens ecclesiæ præsidium, ineptiis domum struere. Cur non templum ædificavit ? Quare in eleemosynis noluit thesauros suos exhaurire ? Adeone turgescunt loculi, ut nequeant nisi frivolis nugisque evacuari ? Perversum genus hominum, quibus nihil stupidius sceleratiusve ! Qui religionem in horreis temerant, qui numen ipso Cynico coarctant magis, & è dolio concionantur. Cum
vir

vir de pietate & eruditione optime meritis moliatur id, propter quod, quicumque vel sapientiæ vel bonitatis charactere insigniuntur, fateantur se devinctos, ethnicum hoc, si diis placeat, habetur, & profani stigmatibus obnigrandum. Nova Deo ædes erigenda; sancta Maria non ampla satis, nec augusta, quæ recipiat divinam illam immensitatem, quam perditissimi isti balatrones non erubescunt intra cœnaculum incarcerare. Quid contra tam illota ora tentandum? Si non par scelere vecordia obsedisset eorum animos, nisi impios vervecibus contra omnem disputantium vim & argumenta impervia rationi crania munissent, vestra jamdudum doctrina omnibus istiusmodi portentis infelix sæculum purgasset. Sed jam succumbendum est pervicaci malo. Languescit penitus spes sanandi tam inveterata ulcera. Immanueta, nimis immanueta Fata, quæ nulla potuit misericordia coercere, quo minus humanum gentis his saltem pestibus cruciaretur. Si cædem, stuprum, atheismum, & teterrima quæque vitia facto agmine una in nos irruere jussissent, non fuisset forsan de quo tam graviter quereremur. Omnia hæc vel calamis statim vestris, vel linguis subacta, victrici religioni triumphandi decus reliquissent: Obstinatius autem monstrum fanatica rabies, nullis nec philosophorum, nec theologorum armis debellandum est. Agnoscimus, ô cœlum! & tu, cui in cœlo afflictæ religionis cura demandatur; agnoscimus clementiam tuam, quæ grassante undique tam funestâ hominum colluvie, tale nobis propugnaculum erexisti. Agimus certe gratias, utcumque laceri concussique, si ab inferorum antris tot infesta schismata & hæreses ideo tantum erumpere permiseris, ut effulgeret virtus reverendi istius præsulis, qui tantæ per calamitati semper perseveravit. Solus is potuit impedire, quo minus Turcarum inhumanitati invideremus, nec pœniteret pæne nos Alcoranum Evangelium non subvertisse. Floreat diu veneranda illa canities, necdum audeant comites senectutis morbi, unicum nostræ tranquillitatis sustentaculum divellere. Bene jam collocatur onus, & huic dignissimæ cervici usque incumbat. Neque adhuc, insignissime Pro-cancellarie, quicumque de mitrato cœtu post obitum colendissimi Patris isti

PROLOQUIUM.

dignitati destinatur, Academia negotia optimeq; administrati Vice-cancellariatus specimina permittent te vacantem promoti sedem replere. Non ideo importunis honoratissimi Cancellarii anxique Universitatis precibus tantum à te beneficium extorsimus, ut tam cito ægre concessa felicitate orbaremur. Ignoscat sanctissimus Episcoporum ordo, si certantium tanti viri consortio se angustiores reddere votis & conatibus obnitamur. Tibi, qui tam diu in damnum nostrum delituiisti, in tuum hic diutius commorandum est: Tentasti frustra ab aliis ultro petitem munus detrectare; frustra occultare virtutes istas, quas natura in publici utilitatem elaboravit. Non tam male de cœlorum providentiâ meruimus, ut à modestiâ tua, sollicitudo nostra vinceretur.

BELLOSITUM

B E L L O S I T V M,
S I V E
D E R E G I O N E O X O N I V M
C I R C U M J A C E N T E.

PHOEBE, sequor quocunque vocas, jam plena furori
Vela dari mens gestit, & imo pectore totum
Ferre Deum, Delphosque meos. Mibi numen amicum
Jam licet & faciles sperare in vota Camænas,
Annua facturo dilectæ justa parenti
Oxonio, sedes Musis ubi fata quietas,
Immotasque coli per secula longa dedere.

Vos quoque felices animæ, simulacra priorum
Functa poetarum, elysia qui valle recepti
Antiquos meliori iteratis carmine cantus;
Siqua subit veterum compôstis cura laborum;
Nec pereunt ingrata vacantibus otia, dignos
Inspirate animos, genioque accendite vestro.

Qualem Pieriâ spirant meditata sub umbrâ
Carmina, vel qualis sæpe est considerare visus
In lucis, Redycina tuis, cum læta canentes
Cingit, amans vaturn, laurus; Phæbique sacerdos
Excutit insolitos divinâ mente furores.

Egeria optasset similes sibi Diva recessus,
Cum Româna pio dictaret sacra marito,
Æternamque novis fundaret legibus urbem.

Nec te, perpetuæ custos malefida favillæ,
Ilia, quam Tybris madidis amplectitur ulnis,
Quamvis Tybrin amas, & toto gurgite mersa
Cæruleos, læsi memor ignis, proluis artus,
Ascriptam nymphis tulit Iside gratior amnis;
Iside, quæ curvos Mæandri imitata meatus,
Lascivis ludit gyris, cursuque perenni
Volvitur, & notis uda imprimit oscula ripis.

Nullæ

BELLOSITUM.

*Nulla in fronte minæ, nec formidabile lumen :
Par vitro color est, nec enim tam læve relucet
In thalamis speculum, quo formæ conscia virgo
Componit vultum; quoties spectabilis arte,
Regali specie miseros accendit amantes.
Ast ubi collectos gravidis ex nubibus imbres
Concipit, & pleno præceps exuberat alveo,
In prata expatiatur ovans, lætæque relicta
Surgunt, & pingui rorant uligine glebæ.*

*Sic cum laxatis excurrit Nilus habenis
Impatiens riparum, & siccis incubat arvis,
Mox induta novo tellus Ægyptia cultu
Ridet, & authorem testatur fertilis annus.*

*Nec, Cherwelle, tuos mea Musa tacebit amores,
Quem divortia longa, & inextricabilis error
Per varias rapit ambages, & in Iside perdit.
Hic aliquis vates vacuâ resupinus in umbrâ
(Quam densæ præbent salices, & cana salicta)
Fluminis Alphæi veteres ex ordine flammæ
Narrat, & indefessa tuos, Arethusa, labores;
Dum cursum acrius urget, & incandescit eundo,
Donec miscet aquas, junctisque amplexibus hæret.*

*Famque ubi committunt fluctus Cherwellus & Isis,
Utroque irrigua, & lætis cincta undique ripis,
Bellositi se longe ostentant mænia, pulchro
Conspicienda situ: non illic nubilus ær
Spirat, & infecto spargit contagia cælo.
Sed puri lucent soles, radiisque vapores
Eliciunt nocuos, pestisque alimenta futura.
Non hic morborum facies diversa, medentes
Incertos ludit perdendi mille figuris;
Nec properata venit, solâ se victa, senectus.*

*Tali se vultu Saturnia regna tulere,
Cum Zephyri circum plaufere repentibus alis,
Et lætos ver perpetuum exhalavit odores.*

*Hæc olim sortes æquâ Deus annuit urnâ,
Augurioque ratas certo firmavit Apollo,*

Qui

B E L L O S I T U M.

*Qui sibi sacratas cùm supra constitit arces,
(Seu tum prima loco posuit fundamina victor
Mempricius, pulsasve Aluredi nota Camænas
Restituit virtus, senium cum triste subirent,
Postquam præcipiti Danorum invec̃ta procellâ,
Horrida barbaries & cimmerica incubuit nox;)
Dixerat hæc, aut hæc potuit dixisse videri.*

*O longe, Redycina, mihi natalibus arvis
Et Delphis prælata meis, si rite jubenti
Vera dedit responsa adytis cortina reclusis,
Hic mihi concessum est fati melioribus ævum
Transigere, & viridi longum florere juventâ:
Nec mentita Deum referam ludibria, mystis
Sed penar tutela novis, gentique togatæ,
Vivâ ubi dediscent latebras oracula cæcas:
Hæc fortuna loci, pelletur finibus urbis
Dira lues, atro vultum suffusa veneno;
Et raris comitata ibit Libitina triumphis.
Excludet morbos se vindice tuta, nec ipsa est
In titulos ventura meos medicina, sed herbæ
Prostratæ summâ passim tellure recumbent:
Verum herbæ sæcunda feret, quas India novit,
Vel quas messor Arabs, cum falce laborat abena
Vernus ager, cæsoque rigescunt palmite trunci.*

*Quin, mihi si non vana fides, venientibus annis
Tempus erit (quanquam hæc animus meminisse recusat)
Cum tristes experta vices antiqua Britanni
Imperii sedes, durisque exercita fati,
Ore bibet sicco vitiatos ætheris haustus,
Insensum sensura Jovem; cum desuper arma
Corripiet desueta, gravesque recolliget iras.
Tunc gratus solis designatoribus annus,
Pignora prosterneat charo divulsa parentum
Amplexu, matresque inter lamenta peribunt.
Carolus interea divorum à sanguine longa
Dimissus serie, siquidem fortuna locorum
Non sua se premit, ambiguis erroribus actus*

B E L L O S I T U M .

*Hic, ubi securis fecit Deus otia Musis,
Fessum inclinabit latus, hospitiumque recepti
Agnoscat nati, fuerat quod patris asylum.*

*Sic cum submersas texerunt aquora terras;
Et sine lege vagas pelago Neptunus habenas
Commisit, tutus Parnassi constitit arce
Deucalion, & quâ clades reparabilis arte
Nescius, invenit faciles in vota sorores.*

*Talia præsago quondam Deus edidit ore;
Dicta fides sequitur, circum undique largior æther
Latos perfundit campos, & amœna vireta,
Quantum acies extensa potest lustrare videndo,
Metirique viæ; ubi centum in valle reductâ
Obscuri latitant vici, vultumque modestum
Fronde tegunt nemorum, & sylvis conduntur opacis.
Non aliter niveo complectitur æthera gyro
Circulus, & cælum splendescit lacte sereno;
Mille micant hinc inde immenso sydera tractu,
Quæ tamen effugiunt oculos impervia nostros.*

*Has umbras captare solet, cum turba togata,
Non semper tetricæ studiis operata Minervæ,
Lusibus indulget; seu pronò flumine ferri,
Seu magis adversis juvat oblectarier undis.*

*Godstovium ante omnes monumento insigne vetustò,
Quod pauca antiquæ servat vestigia famæ,
Limosis obsessum ulvis, cannâque palustri.
Sæpius hic prisce risum movere Poëtæ,
Qui, Rosamunda, tuos donarunt carmine manes,
Carmine vix Hecubâ digno, triviisque timendo.
Sæpe aliquis, cum stat coràm lacrymabilis urna,
Multa diu secum evolvit, causasque requirit,
Mota quibus thalamo super Eleonora, veneno
Sustulerit fato meritam meliorem perire;
Contemptos nimis ulta toros, tædasque jugales.*

*Haud procul excelsò tollit se vertice moles
Regia, sed solis jam conspicienda ruinis,
Quas belli furor, & rabies fanatica fecit.*

B E L L O S I T U M.

*Arx olim Henrici, vetito qui saucius igne,
 Rivalemque timens vel in ipsa conjuge, flexus
 Commisit varios, sinuososque orbibus orbes:
 Impedit, suus usque adeo juvat error amantes.
 Nec Veneris tantum lusus spectare licebit,
 Dædaleæ artis opus; sunt & sua sacra Dianæ,
 Suspenditque humeris inflexum Delius arcum.
 Hic ubi in immensum spatiofo limite saltus
 Porrigitur, trepidosque agitata cubilia cervos
 Excutiunt latebris, ruit irritata canum vis
 Spe prædæ, patuloque legit vestigia rostro.
 Protinus ingenti sonitu nemus omne remugit,
 Et similes vicina modos resonabilis Echo
 Nympha loci reddit, quæ jam convalle sub ima
 (Quam secatur obliquo decurrens tramite rivus)
 Considet extremæ captans vestigia vocis.
 Credideris Narcissum istis immergier undis.*

*Hic etiam O nullis obliviscenda poetis
 Chauceri domus, antiquæ domus hospita Musæ
 Usque stat, immunis fati, viridisque juvenitæ:
 Sponte suâ erumpunt laurus, hederæque frequentes,
 Intexunt vernâ tecti fastigia scena.*

*Sic post Thebanas superest illæsa ruinas
 Una domus, fruiturque perenni Pindarus ævo.*

*Quin age, Nam facilem spondet tibi, Musa, loquelam
 Chauceri nomen; similem tibi spiritus æstam
 Inspirat, sacrosque in vate resuscitat ignes.
 Prisca refer, quotquot juxta hic monumenta supersunt;
 Gestaque, supremasque ducum testata favillas.*

*Quale apicem attollit Rollonis saxeæ moles,
 Danum opus aggestum; seu parti insigne trophæi:
 Seu, quod fama refert, medio in certamine primi
 Diriguere duces, coopertis marmore membris,
 Facta sibi monumenta omnes mansura per annos.
 Hic, ne longa dies, & cæca oblivio rerum
 Carperet heroûm titulos, actosque labores,
 Annales fert terra suos, memoresque recondit.*

Fastos

BELLOSITUM.

Fastos, immensæ contracta volumina famæ.

*Hic regum ostentant effossa numismata vultus,
Defunctosque duces: vivo Prasutagus in auro
Fulget adhuc, juxtaque sua requiescit in urna
Contemtrix olim Latii Boadica Neronis:
Quam prope replentur lachrymis pellucida vitra,
(Quæ mæsti extremum tulerant ad funus amici
Indicium luctus,) concretæ frigore guttæ
Luce micant pura, & gemmarum fulgura vincunt.
Nempe sibi pretium faciunt tam grande dolores.*

*Quid memorem qualis vicino Alectus in agro
(Cujus adhuc gaudet cognato nomine castrum)
Staret, & adversis melior Constantius armis,
Cum visa est hæere diu sors anxia belli,
Cui daret imperium Romæ mundique regendum?
Talis erat rerum facies, cum fœdere rupto,
Alpinis demissa jugis tulit agmina Cæsar,
Easque gener late Pompeius alas
Explicuit, suspensa quibus mox cederet armis
Roma stetit, tanti pretiumque & causa cruoris.*

*Teque, Edoarde, canam; magni nam conscia partus
Vagitus Islipa tuos audivit, alumnum
Quæ nunc regalem jactat, cunisque superbit.*

*Dive potens salve, tua quem colit omnibus ævis
Anglia, sentit enim vires, fruiturque benigno
Numine, & agnoscit medicæ miracula dextræ.
Crescentes quæ vel tactu lenire tumores,
Et solitas alto capite excedentia moles
Tubera, compressit tamen, & subsidere jussit.
Hac virtute instructa manus quæ sceptrâ Britannum
Temperat, & morbos regit, imperioque coerces.
Hoc olim Phrygio proles Semeleia regi
Præstitit, ut simili florere tacta metallo;
At Carolum superi meliori munere donant,
Et divina manus, quod tangit, consecrat aurum:
Inque suis opibus, quas fundo percoquit imo,
Sole magis medicum, totus se ostentat Apollo.*

Famque

BELLOSITUM.

*Jamque tuum, quo Musa rapit, sequor Offa Witehamum,
Qui poteras olim Cambros inhibere feroces,
Quos interclusit multo structa aggere fossa;
Et pudor abscissæ, perruptio limite, dextræ.*

*Quis te laudabit digno Beumontia cantu,
Normannum sedes, & avita palatia regum?*

*Regale est quicquid video. Berecynthia mater
Incedit talis Phrygias turrita per urbes,
Divarum comitata choro, media ipsa superbo
Ingreditur passu, & toto Dea vertice supra est.*

*Tale tuum festa circumstipata corona
Attollis, Redycina, caput; quodcunque repōstum
Interiore nitet cultu; melioribus aris
Hoc superest, animis & sola mente colendum.*

CAMBRO-BRITANNUS.

QU A Deua extremas Anglorum terminat oras,
(Inter cæruleas olim celeberrima Nymphas,
Quas largâ procul effudit pater Inachus urnâ)

Et pelago commissa ingenti voluitur æstu,
Hiberni regina sali; stat littora contra,
Terra viris armisque potens, antiqua Britannum
Patria; quæ primâ repetens ab origine nomen,
(Si titulus valet, & series proluxa nepotum)
Authorem jactat, nec mendax fama, Gomerum:
Qui quondam miro terrarum accensus amore,
Diversisque actus ventis maria omnia circum,
Et longum permensus iter, quod fata tulerunt,
Non sine Diis sociis has tandem contigit oras,
Atque æterna novæ posuit fundamina gentis.

Illic immotum magno molimine Cambri
Imperium fixit, facilesque ad prælia mentes
Formavit, donec post robore crevit adulto
Res Britonum, populumque heros in sæcla reliquit
Ferre jugâ indocilem, libertatisque tenacem.
Ab quoties animo, quam læta recursat imago!
Cum per tot casus variis exercita fati
Cambria, bellorum sævis infracta procellis,
Et semper secura sui, (quæcunque paravit
Aut Danus, Danoque olim vicinior Anglus)
Ipsa suas fovit nativo frigore lauros.
Sæpe quidem virtutem experta, animosque viriles,
Lassa hostis rabies, nunquam satiata recessit.

Haud aliter si vis surgat violentior Euri
Immensum factura inter querceta tumultum,
Mox languet, ponitque minas, & temperat iras;
Illa manent immota locis, spretoque furore
Nequicquam percussa, altis radicibus hærent.
Usque suis obsessa malis, tunc Cambria victrix
Erexit sublime caput, tunc desuper orbem
Despexit, validisque licet librata lacertis,
Incassum summos tetigerunt fulmina montes.
Illa tamen victis dederat solatia ferri,
A Cambriis vinci foret ut pars una triumphi.

Offa suas multo congestas aggere fossas
Objiciat nobis, scissæque opprobria dextræ;

Quantum

CAMBRO-BRITANNUS.

Quantum profecit? Britonum dum conscia virtus
Arsit, & angusto non passa est limite claudi,
Irritata magis; ceu, cum vis magna coerces,
Oppositas amnis superat vasto impete moles;
Et fremit, & fundo præceps exæstuat imo,
Impatiensque moræ pelago premit arva sonanti.

Quid non efficient quibus hæc præcordia virtus
Excitat, & fætæ generoso sanguine venæ?
Si nondum oblita est antiquas Anglia clades,
Sed commissa juvat repetentem funera, priscos
Ire per annales, & gesta retexere bella:

Cum longo contra obnixus certamine Camber,
Excussitque jugum effrænâ, solitoque furore
Perculit Angliacos, & stragem strage rependit:
At memoret quantum pietas invicta Britannum
Contulit, extremisque fides spectata periclis;
Audax Imperii tunc cum Cromwellus habenas
Invasit, sceptro Carolumque excussit avito;
Protinus insurgunt Cambri, junctisque tyrannum
Incessunt odiis, (O quam te, Scotia, mordet!)
Rumpentes ligæ, meliori fœdere, nexus.

Scilicet ut Cambros nunquam fanaticus æstus
Corriperet, (proprio gaudentem frigore gentem)
Dum tu, perfida, tu mediis Aquilonibus ardes.

Disce tamen, tellus peperit quos nostra triumphos,
Quos promptos ad bella duces, in utrumque paratos,
Vincere seu liceat, patriæve impendere vitam;
Si palmam fortuna negat, forsque aspera belli,
Qua tamen usque datur, stat honesto occumbere fato.

Quam vellem, Morgane, tuos iterare labores,
Et plenam patrio igne animam, mortisque capacem!
Oppressum numero campis cum cederet agmen,
(Nec tunc ulla fugam Cambris ignavia suasit)
Et qua pugnatum est, rubris cum decolor iret
Weever aquis, volvens turbato gurgite fluctus;
Solutus resisteras, par vel tot millibus unus,
Ostentans lacerum corpus, truncataque membra,
Et fuscum, prægnans tumuit quo vena, cruorem:

Nec laudes, Odoene, tuas invictæ tacebo,
Quem nec vincla, minæ, longiusve in carcere pedor
Fregere, aut sævi repetita decennia fati.

Dulce par, Elysi siquid mortale recessus
Curant, nec nostra heroes conamina rident,

CAMBRO-BRITANNUS.

*Queis par Martis amor, potuit par causa placere,
Esse etiam unius nunc ingens fama Camenæ.*

*Te quoque, quem quondam in partes malus abstulit error,
Middletone, canam; nam te mens conscia facti
Expiat, atque accensa pio vindicta dolore.
Par culpæ errantis conversi gloria; dextra
Majores egit, vel quod decepta, triumphos.
Scilicet, ut subita deprensus nocte viator
Cæcum iter explorat longis ambagibus actus:
Mox primam nactus lucem, cælumque serenum
Festinat; cursuque moram citiore rependit.*

*Sed quid bella sequor? quo me sæcunda vocavit
Laudum materies? nec enim si Martia virtus
Fert cælo Britonæ, natumque ad prælia robur,
Mitius ingenium pariter natura negavit.
Exiit agrestes animos etiam incola montis
Camber, & hospitii jus inviolabile servat.
Protinus ampla patent reſeratis atria valvis,
Quæ novus ingreditur, nusquam securior hospes;
Nativasque dapæ, & longum syrma trabentes
Inſtratæ ostentant menſæ, atque innoxia libant
Pocula, perpetuum manſuri pignus amoris.
Miratur, geniumque loci peregrinus adorat,
Insuper hæc ſecum repetens, ſi Cambro-Britannus
Præſtitit hæc hospes, quantum præſtabit amicus?*

*Fallor? an inſpirata meæ vis enthea Muſæ
Me rapit? en ſummo videor Snowdone locari;
Unde mihi (nec vana fides) dum vertice cano
Sublimis ferit aſtra, viamque affectat Olympo;
Subjectasque datur terras atque arva tueri,
Utque artem mentita, ſuas discrimine Leto
Pandit opes natura. Hic alto culmine rupes
Aeriæ nitidum caput inter nubila condunt;
Illic irriguæ ſæcundo flumine valles,
Et gramen pecori, & feſſis paſtoribus umbras
Sufficiunt; paribusque cavæ reſpondet avenæ
Ripa modis, dum Pana deum nemus omne remugit.*

*Quod ſi vera canunt veterum præſagia vatum,
Merlinuſque ſagax quondam ventura videre;
Quas videt hinc, vincet terras, victriciaque arma
Longe diffundet Camber, lateque vetuſtum
Proferet imperium, æternis celebranda trophæis
Bella gerens; ſoloque minor dominabitur Anglo.*

[ANGLO-

ANGLO-SAXO.

SIVE

In laudes Linguae Saxonicae.

ARMATAS hinc inde acies, convulsaque mundi
Fœdera, & Europam furiis ultricibus actam,
(Sive fremat Batavis instratum classibus æquor,
Gallica seu totis se ostendent Lilia campis)
Dicere musa fugit, stragesque & funera belli,
Funera quæsitis nondum finita triumphis.

Inferiora juvant, justas expandere Linguae
Laudes, & veteris meritis Sermonis honores.
Gratum opus est musis artes revocare caducas.
Lingua antiqua fuit priscis bene nota colonis,
Qui quondam fluvios Albim Rhenumque biberunt.
(Saxones, à sicis nomen traxere cruentis,)

Quo sermone latus mundi Boreale repletur:
Hinc Scoticæ fontes, & nostræ semina linguae.

Inviectos montes, similesque Britannia voces
Sola tenet; penitus toto disjungitur orbe,
Non pelago, nec aquis, sed jam sermone Britannus.
Sicut agunt cursum per salios flumina fluctus,
Et solitos repetunt usque illibata meatus;
Sic inter varias Cambrorum lingua toquelas,
Excrevit sine matre, manet sine prole perennis.
Hæc secum atque altos ostendet Cambria montes;
Saxonicum nobis genus est, sermonis origo,
Et morum. Notos scelus est sprevisse parentes.

Hæc ego dum grataolvebam mente sub umbra,
Nam sopor incubuit, species se leta, refulgens
Mille catenatis, varioque volumine, libris
Bodleiana domus, nobis mirantibus, offert:
Spectandamque dedit sese numerosa supellex.
Tum visum est venisse duos ætate verendos,
Et vacua librum cella petiisse vetustum:
Sordidus ille jacens, & multo pulvere turpis,
Saxonicis antiqua notis monumenta tenebat.
Indoluit senior, Batava de gente colendus
Hospes, & expressit vocem dolor indignanti.

F

Scilicet

ANGLO-SAXO.

*Scilicet hæc fieri antiquæ convicia linguæ,
 Nec nostra ablatos unquam ulciscetur honores?
 Si tua canities damno est, se nostra senectus
 Erigat, & vigeat me vindice serior ætas.
 Non ego philosophos, inquit, queror esse renatos,
 Quodque novos perpeffa ignes natura fatetur
 Mira, quod humano scrutantur corpore fibras;
 Qued ratio, non verba scholas jejuna gubernant,
 Non equidem invideo; miror magis undique plenis
 Usque adeo cellis, nullis antiqua placere;
 Immundoque situ veteres squallescere chartas.
 Quin agite, atque alios tandem serventur in usus
 Æternæ tinearum epulæ, proavosque Britanni
 Afferite hac clade, & (si quæ monumenta supersint,
 Implevitque suos nondum rubigo triumphos,
 Siqua subit pietas) ingratham absoluite gentem;
 Ut niteant cineres urna meliore paterni;
 Et surgat rediviva cadentis gloria linguæ:
 Nesciendis qua non lapso præstantior ævo
 Lingua fuit verbis, aut aptior edere mentem.
 Quid? quod Homere, tuæ, vel Phæbo iudice, linguæ
 Par est, quod gravitas Hebræa, Latina venustas,
 Saxoniam dulcisque exornat gratia linguam.
 Dixit & attento repetens processit amico,
 Cognatas linguas, fontesque illius & usum.
 Quis Turrum nescit, cæloque minantia saxa,
 Cum Pater omnipotens vibrato fulmine, molem
 Concutiens, animosque virum vertigine, linguas
 Læserit; & variis impleverit ora loquelis?
 Quas inter veterum (sic fertur) lingua Scytharum
 Exstitit, & Gothicam peperit, Græcamque sorores:
 Tum Gothicæ proles, Cimbri Francique feroces,
 Dissimilique sono formarunt Saxones ora.
 Hos angusta domi res, & numerosa propago,
 Externas armis cogeant quærere sedes.
 Pars hæc Italiam domuit, pars illa Britannos;
 Nec pudor est cessisse armis queis Roma ruebat.
 Hinc victis linguam victor commiscuit hostis,
 Unde novæ voces surgunt & norma loquendi.
 Tecta tamen Gothicæ cunctis vestigia linguæ,
 Saxoniceque manent populis, quos Parrhasis urfa
 Respicit, & gelido gaudentes axe Triones.*

Saxonibus

ANGLO-SAXO.

Saxonibus postquam dederat fortuna (Britannis
Expulsis) sedes, & tutam pace quietem :
Gens, armis, mores linguamque ornare, relictis;
Atque ferox animo nuper mollescere cæpit.
Tunc quoque relligio dignos molita triumphos,
Saxonicisque pares armis, Frisiasque tenebras
Diffulit, & cæcam densa caligine noctem.
Qua venit, prostrata suo gentilia cultu
Numina cesserunt, paganaque ignibus aræ
Incaluere novis; nam tunc ingentibus ausis,
Wilfredi, Gotebaldi, Hevaldorumque, rigentis
Naturæ fines, pigro qua panditur axe
Suecia, vicinasque nives Norvegia miscet,
Suscepere fidem. Mellito hinc entheus ore
Cædmon adest, resonans sublimi oracula versu :
Et tu Beda etiam titulo quæcunque vocandus;
(Nam quondam secreta manus Venerabile nomen
Addidit, & meritos defuncto ascripsit honores,)
Qui poteras musasque omnes, artesque jacentes,
Pauperis angusto complecti limite cellæ.

At nec longa dies veteres abolevit honores,
Usque sed Angliacæ perdurat gratia linguæ.
Huc advecta manent cum Saxone nomina festis
Addita, quæis hodie distinguitur ordo dierum.
Pensa, colum, fusos, deductaque vellera filo
Lanificus; stivam plebeius, plaustra, temonem,
Saxonicaque jugum designat voce colonus :
Et bona, quæ fragilem sustentant omnia vitam.
Otia quæ luxumque juvant, tibi, Gallia, debet
Anglica mollities (non invidemus honorem.)
Tu, quibus instituis, resonarent vocibus agri,
Cum versuta canes vulpecula fallit odors;
Seu celebrare juvet perituri funera cervi.
Tu, quibus accipiter rapidis secat aera pennis,
Et capta toto gyros agit æthere præda.
Nomina tesserulis imponis, nomina ludis :
Undique castra tuis clamant lusoria verbis.
Scilicet & -nugas, & putres, Gallia, morbos,
Littoribus transfers, nimis officiosa Britannis.
Seria Saxonicus dedit, & meliora colonus.

Quid referam Alfredi tot scripta laboribus? unus
In gentis laudes, & linguæ sufficit unus.

Hic

ANGLO-SAXO.

*Hic æterna sacris posuit fundamina musis ;
Hisce scholas debet , famam , collegia , libros ,
Sheldonique domum , (quid non ?) Academia captis.
Quinetiam his studiis ultra inservire Theatri
Infima regna parant , pendentibus undique chartis
Saxonis Alfredi , quas inter subdita prælo
Vita jacet ; prælo , cui solers Junius ornat
Lexicon , & prima ductas ab origine voces
Præparat Angliacas , nostræ nunc gloria gentis
Junius : ad laudem cui tantum contulit una ,
Quantum omnes aliæ possint comprehendere linguæ.*

IMPERII

BODLEIUS.

SI loca literis dicata venerationem sibi aliquam possint vendicare (& possunt certe quam maximam apud ingenuos bonarum artium cultores) si quid virorum debeat memoria, quibus amplissimis obstricti tenemur beneficiis, non ingratum vobis fore confido, ad celeberrimam hujus Academiæ (an non totius terrarum orbis?) bibliothecam cogitationes vestras paulisper deducere; nec argumentum hujusce temporis solennitati incongruum duco, memorandum Bodleii nomen celebrare. Cogitanti mihi quales quantosque esse oporteret, & quibus instructos virtutibus, qui de omni humano genere optime meriti audirent; non alia perfectior succurrit idea, quam optimum Bodleii exemplar. Quamplurimos videmus, quorum in gremia manu non parca bona sua profudit fortuna, familiæ suæ splendori stabiliendo satis superq; sollicitos; interim quid de reliquo hominum genere fiat penitus securos. Sed ubique locorum non regnat hæc pectoris angustia; nonnullos etenim experimur, qui non sibi tantum suisque, verum etiam patriæ se natos lubentissime profitentur; qui angusto sanguinis sui alveo munificentiam suam terminatam fluere non sinunt, sed, Nili ad instar fecundissimi, arctas nimis affinitatis excedunt ripas, & circumjacentem patriam beneficiis foveant: summis profecto honoribus digni, nisi quod majores vendicarent; qui oceanum, non Nilum imitati, in quâlibet litora, in quâscunque terras benignam extendunt influentiam; qualem nobis bibliothecam exhibuit Bodleius, situ quidem nostram, usu & beneficio omnium. Neminem voluit vir beneficentissimus nisi solo nomine audire peregrinum: nullis fores occludi jussit: illos si excipias, quorum mentes crassa adeo occallescant ignorantia, ut tanti non sentiant beneficii desiderium: sed his ipsis, si non aliud, mirandi tamen copiam legavit; oculis possunt, si non animis, litare. Quosnam etenim sacra ædificii majestas, stupendæ molis fabrica, justissimâ sui admiratione non affecerit? Quosnam incredibilis librorum apparatus (quorum vel titulos evolvere novennale opus) non percelluerit? Ignaris æque ac literarum peritis hoc commune est, nempe ob-

stupefcere. Verum enimvero in hoc maxime laudandus es, Bodleie, quod ad vulgi captum non aptaveris munificentiam. Aliud aliquid præter os sublime, & erectam corporis staturem requiritur, quo reconditiores tuas eruamus opes; opes, quibus laus est peculiaris majores esse, quam quæ prædicentur. Cum antiquâ Ptolomæi Alexandrina, aut ingenti Vaticanæ florentis mole, nolo hanc nostram conferre Bibliothecam: satis fit dixisse, magnum Bodleii animum hac in re, si non alias, Cæsarem simul & Pompeium esse secutum, nec superiorem, nec parem sustinendo. De feracissimo hoc musarum Domicilio leve esset pronuntiare, quod sicubi literæ funditus periissent, si actum esset de artibus & scientiis, hinc in integrum posset refarciri jactura. Quicquid enim antiquorum commendat ingenia, hic perenne jacet laudis monumentum: quicquid prius inventis addiderunt neoterici, seu ad jucundum, seu ad utile spectet, catenis illigatum nostris reperias. Adeo gestiunt omnia apud Bodleium exoptatâ frui captivitate. Innumera esse literarum emolumenta facile agnoscitur: stabili huic innixa fundamento Roma olim supra cervices cæterarum omnium se erexit gentium, totiusque terrarum orbis evasit domina. Incredibiles armorum successus, non numero, non militum robori acceptos potuit referre; his superiores sapissime experta est hostes: sed ingenio, prudentia, disciplinâ profligavit barbaros; telisque quæ literæ suppeditant instructa, non tam ad prælia, quam ad victorias, ad triumphos descendebat: Tanti erat firmissimo literarum circummuniri præsidio. Quantum itaque tuo nomini debetur, Bodleie, qui addidisti optimis, ut sint eadem perpetua? Sed quis in laudes tuas sufficit (singula cujus facinora debitum hoc sibi vendicant encomium, quod essent in suo genere absolutissima) nisi quod maximus tui extiterit laudator, quisquis vitam fidelissime recitaverit. Et si ab ineunte sumamus initium pueritiâ, in illa nihil excusandum, nihil præter ætatem puerile invenimus. Prætextam enim nondum exuerat, cum mirifica ingenii indoles ipsum utriusque linguæ, Græcæ simul & Hebrææ, attentum dedit auditorem; & quasi leve hoc esset tantis humeris pondus, studiis etiam vacavit Theologicis. Unde æque mirandum videretur, posse dari tam præcox ingenium, aut datum

datum ad maturas fruges posse pervenire. Sed nescit summum Bodleii acumen flaccescere, ætate & annis confirmatur. Hoc celeberrima Mertonensis societas, quæ adolescentem excepit, gratabunda testatur. Si virorum de ecclesia, rep. literis optime meritorum habeatur ratio; aut numero plures, aut dignitate superiores, frustra alibi quæfiveris; si ex illis ornatissimum desideraveris, Bodleio primas deferre, nulla hæsitatio. Intra illos parietes magnam, quam sustinuit, expectationem non fefellit; parum hoc est, imo multis gradibus superavit. Si apud Gallos egregia indoles Græcæ linguæ fecerit auditorem, eundem maximus in literis profectus, summa in studiosos benevolentia ejusdem hic professorem fecerunt; nec sine stipendio mereri ullam huic injicit remoram, cui satis erat aliis profecisse. Sed quid minutiora commemorem, cum numerosa adeo sit Bodleii gloria, ut provincia sit æq; difficilis omnes ejus laudes vel leviter percurrere, ac unicū aliquod pro dignitate enarrare facinus. Nihil itaque de summis eloquentiæ viribus dicam, quas per longam annorum seriem feliciter exercuerat Publicus orator, & delatos communi omnium suffragio Academicos honores tacitus prætereo. Angustis totius Angliæ, nedum Academiæ, cancellis tanta non potuit circumscribi virtus. Apud exteras gentes adeo inclaruit Bodleius, ut prudentissimis ejus consiliis, tanquam oraculi responso, res gravissimas concedere non dubitarent. Frustra Belgæ Hispanorum excusserant jugum, se in libertatem vindicaverant, servitutem rursus passuri, eo graviores quod libere aliquando vixissent: Actum esset de illorum rep. ni subitam afflictis rebus adhibuisset medelam, ni prudenti rerum moderamine scissuras adunasset Bodleius. Et si apud Batavos Jovis locum suppleverit Statoris, celsissimus Galliæ Princeps tutelarem hunc sensit genium. Eadem prudentia nefariis rebellium insidiis obsessum, & pene non captum liberavit Regem: Urbe, ne dicam Imperio, depulsum ad avitas sedes revocavit, in pristinum asseruit Majestatis splendorem. Tantis auctus honoribus in patriam reversus est, omnium plausu, omnium admiratione exceptus, sibi tantum uni non placuit: non quod pœnituerit potentissimum Galliæ Regem sibi devinxisse, aut conservatæ à se reip. gloriam reportasse: Sed indignatur

gnatur vir Illustrissimus propter res apud externos gestas, fama licet maxima, inclarescere, cum nullum pietatis suæ erga patriam publicum hætenus extitisset monumentum. Hisce excitatus stimulis protulit tandem maximum illud & immortale opus ad quod festinat oratio, cui debita hæc concessa est gloria, quod esset novissimum. Ponite ante oculos charissimis orbatam liberis matrem; liberis, quorum desideria, non tam materna pietas, quam maxima filiorum merita deplorare jubent: fingite eosdem non communi plerisque mortalium fato, sed morte repentinâ sublatos; non hostium telis confossos, sed severioribus amicorum insidiis oppressos. Quanta hæc pien-tissimæ matri miseriarum scena? Quis modus iustissimo dolori est imponendus? Sed non ficta loquor, majora olim passa est mater Academia, crudeles experta laniatus hominum cæco quodam & fanatico abreptorum zelo. Conspexit filios suos (autores immortalitate dignissimos) quod superstitionem olerent, hoc est, censorum excederent captum, flammis damnatos; verbo dicam, florentissimam à reformantibus (proh scelus!) prostratam lugebat, resurrecturam desperabat Academia Bibliothecam. Sed obortas hæc tristitiæ nubes benigna dispulit Bodleii præsentia, medicam continuo afflictæ matri adhibuit manum, amissasque non tantum restituit vires, sed novas, sed vegetiores indidit; unde prope dixeram, tanti erat miseram fuisse Academiam. Ignoscite vero, Academici, si hic sistatur orationis cursus, si nobilissimum ulterius non prosequar argumentum; didici jam tandem silentio & admiratione melius exprimi posse illud opus, quod præter Bodleium suscipere nemo audebat, perficere nullus poterat.

*Major est Principi gloria aliena invadere,
quàm sua tueri.*

DE rebus istis hodie agitur, Academici, quæ omnium animos & oculos ad se rapiunt & convertunt; De principe, inquam, & gloriâ: De his nihil novum, nihil inauditum dicam; ea dicam, quæ vos certissima habetis, quæ animis vestrum omnium, ac intimis præcordiis inscripta atque penitus infixæ sunt. Scilicet gloriam istam, quæ à devictis gentibus, à triumphatis hostibus, ab erectis trophæis, ab ampliato imperio parta est, maximam esse, quæ principi ullo modo accidere, vel potius quàm ille virtute suâ sibi parare possit: illud est, quod putamus, quod ipso sensu percipimus, quod mente, quod (quicumque, ut sentimus, loquimur) linguis denique fatemur omnes. Communis is hominum sensus, communis vox; ut merito in tam concordi, tam unanimi omnium consensu, Naturæ legem quandam agnoscatis, non tam gentium suffragiis latam, quàm patefactam; quam si qui ex animis eradicare, ac evellere studeant, eruant etiam illi cæteras istas notiones communes, quas eadem illa Natura in mente nostra inseruit, quas hætenus conservavit, quas in æternum est conservatura. Si veterum historias, si retroacti temporis monumenta scrutari velimus, quid uspiam gloriosius, quid magnificentius se nobis offert, quàm Alexandri & Julii Cæsaris nomina? Domuerunt illi gentes immanitate barbaras, numero infinitas, locis disjunctissimas, regionibus vastas; eâ celeritate latissimos terræ tractus victoriis suis illustrârunt, quâ peragrari posse videbantur. Hæc est virtus bellica, quæ eorum laudes tam latè jam spargit, quàm latè olim terrorem circumtulæ arma; ut nullæ ullibi gentes sint tam barbaræ, tam literarum rudes, quæ de eorum gloriâ conticecant; nullæ tam immenso locorum intervallo distitæ, quæ in eorum laudibus celebrandis non conveniant. Nemo est (credo) tam male sanus, qui horum gloriam comparatam velit cum illâ veterum Assyriorum Regum, quorum nomina vix nobis supersunt, nec alii jam usui inserviunt, quàm ad vacuos istos temporum hiatus adimplendos, quos ipsi olim inertes transegerunt; vel Ægyptiorum illorum, qui extructis vastis lapidum molibus, æternam sibi gloriam istam frustra sunt polliciti, quam aggestis devictorum hostium acervis felicius superstruxissent, ultra Pyramides omnes duraturam. Sic nos de seculis præterlapsis iudicamus, sic posterius de nostro iudicabunt; ut, si qui nostrum aliter de hoc sentimus, nulla alia causa esse videatur, quàm quod

IMPERII FINES

de istis, quia præteritis, sine amore & odio, sine invidiâ, sine timore; de hoc, quia præsentis, perturbatè, & ut de rebus propriis solemus, non sine passione judicamus; dum gloriosa ista facinora, quæ vel meticulosi aggredi ipsi non audemus, vel defides negligimus, in aliis expavescimus, ac propterea calumniamur. O incredibilis veritatis vis! ô invicta & efficax ejus potentia! in iis, quæ scientes fateri tamen nolumus, sensum saltem nostrum certissimis indiciis vel inviti propalamus. De hoc tam illustri omnium consensu, quem & ipse ille adversarius meus facilius in se dissimulare potest, quam extinguere, quid vos sentiat, jamdudum intelligo, quid & ipse sentiam, quid ille etiam sentire debeat. Quid ergo sentit? Credit nimirum paucos eos esse, qui rectè sapiunt, & sedatum sapientis judicium insipientum omnium consensui antefendum, qui nunquam non in errore consentiunt. Ita & vos omnes, & ego sentimus, ac deinde nè nihil illi concessisse videar, id etiam concedam, quod tamen plus esse puto, quàm vos unquam postulavissetis, vel quàm ego mihi met persuadere ullo modo possem; consensum licet quàm maxime universalem, falsum esse posse, & omnes gentes, omnes homines in mendacio convenire. Nihil jam admittam, quod rectæ rationi non modo consentaneum, sed & eadem plenissimè evictum non sit. Quid ergo? Nonne ipsa illa ratio suadet, majorem esse principi gloriam alienos fines invadere, quàm suos tueri? Ego sanè adeo usque majorem esse percipio, & penitèrsus persuasus sum, ut cum hanc maximam esse agnoscam, illam nullam esse ducam. Quanquam id forsitan optatius mihi videatur, ac instituto huic magis consentaneum; tuendi imperii gloriam majorem etiam, quàm ipse sibi falsò imaginatur adversarius, statuere: cum quantacunque sit illa, major semper futura sit hæc nostra, & quidem ita major, ut pro alterius augmento proportionè continuò crescat. Etenim attendatis, obsecro, Academici, primò rebus ipsis; deinde utriusque eventui, eique vel prospero, vel funesto. Cum ingruant hostes, cum circumvolitent armatæ copiæ, cum ferro & flammis omnia circumquaque devastent & depopulentur, quæ gloria principi esse possit? quod illustre & generosum facinus, si tum demum arma capeffat; si enses faucibus suis intentatos repellat, vel inimicorum manibus extorqueat? si pestem istam ac perniciem, quam in suum & suorum capita machinati sunt hostes, in ipsorum pectora rejiciat; nisi id forsitan in Principe magnificum esse contendatis, quod in vilissimo quoq; mancipio videmus quotidie, & contemnimus? Siquidem nemo est tam perditus, tam abjectæ, tam desperatæ fortunæ, qui jugulum suum inultus percussori permittat, qui imminens malum non vi aliquâ aut dolo amo-

P R O F E R A N T U R.

amovere conetur. Infimum quodque animalculum calcatum contra obnititur, & morsum remordet. At verò gentem finitimam, nullâ urgente necessitate, ultrò ad arma provocare, id, ut nunquam non cum aliquâ fortitudine est conjunctum, ita ut plurimum non sine maximâ suscipitur animi firmitate. Jam si eventus examinemus, & primò quidem utrinque felices; hinc novum Dominium acquisitum, & fines à majoribus positos, latius extensos; illinc avita jura facta testata, & fortunatè protelata; ea est immensa rerum discrepantia, ut cum illinc spectemus vetus Imperium, de quo iniquus foret princeps, si glorieretur, quia à majoribus acceptum; injustus, si non defenderit, quia ideo acceptum, ut posteris sedulò traderet: hinc novum intueamur, in quo victor princeps nullum gloriæ suæ participem agnoscat; tota illa, quantacunque est, (& certe est quàm maxima) tota est, inquam, sua; à virtute suâ ipsi donata: nullam ejus partem decerpunt antecessores, nullam avus, nullam pater: ipsa illa rerum humanarum domina fortuna se in hujus societatem laudis non ingerit, nisi ut comes & pedissequa; cæteris rebus humanis dominatur; soli virtuti servit. Hoc est imperium, de quo meritissimè gloriatur Princeps, cum nemini acceptum referat, nemini transmittere teneatur; ac propterea, si hæredibus transmittat, non ut cæteri usufructuarii, æquus administrator appellabitur, sed liberalis donator. Deinde si eventus utrinque infelices ante oculos ponamus, illinc ereptum imperium, hinc novum non acquisitum; cum illinc summum sit dedecus, hinc præter successum nihil deest ad summam gloriam. At verò, inquiunt, injustum est alienos fines nullâ injuriâ laceffitum invadere; contra philosophiæ regulas, sorte suâ non esse contentum. De justitiâ jam dicam; de philosophiâ, vitio isto communis vitæ, & humani generis corruptelâ iterum dicturus. Quæro itaque à vobis, Academici, quid in principe injustum esse possit, quod ipsi collubescat, contra gentem exteram, nullo ipsi fœdere conjunctam? omne jus fundatur in fœdere, & ubi nullum est fœdus, nulla est injuria: Nec princeps ullus imperium istum, quod tenet, suum vocare ritè potest, nisi respectu ad alios ipsi fœdere sociatos, vel quo usque possideat, ac contra vires quascunque valeat possidere: quippe gradus isti, quibus ad quemcunque thronum ascenditur, sanguine maduerunt; ac quo jure ipse, vel antecessores sui Imperium ab alio eripuerunt, eodem planè (& hoc est summum, si nullum intercedat fœdus) ab ipso potest adimi. Tandem verò princeps aliis injustus utcunque non sit, verendum tamen, nè sedatam istam animi quietem, nè dulce suum otium ultrò perturbet; ita nempe

IMPERII FINES

nempe suggerit lepida ista philosophia, quæ talem nobis Principem fingit, qualem Epicurus sibi deum; inertem, desidem; nullis occupatum negotiis, ac ideo felicem, quia otiosum. Fateor me nunquam hætenus mente assequi valuisse, felicitatem istam, quam in otio ponunt; sit tamen ille felicissimus, sit beatissimus humanæ vitæ status, concedam hæc omnia: quamdiu aliquid afferant, quod cum specie obtendi possit, feram: id demum ferre non possum, quod gloriosum esse contendunt. Honoris templum in montis fastigio prudenter collocarunt veteres; eo intelligi volebant, ad gloriam nullum, nisi per acclive, patere iter. O gloriosa Roma, si nunquam de Gallis, Germanis, Pannoniis, Dacis, Numidis, Syris, Parthis, Armenis triumphasses! si nunquam tot gentes, tam barbaras, tam feroces, tam dissitas devicisses! nunquam cum Carthagine de universi orbis terrarum regimine decertasses! ô gloriosa iterum futura, si te tot tuarum victoriarum, tot rerum sapienter, fortiter, magnificè gestarum pœniteret! Si repudiatis domitarum gentium spoliis, si neglectâ veteri istâ tuâ armorum gloriâ, in latebris istis, intra quas te conclusit pater Romulus, te denuò reconderes; ac paucis colliculis contenta, serò tandem ad casus redires! Quam inglorium id fuit, quam impotentis animi, quod angustis istis arvis, quæ primi tui arabant coloni, multâ glande, & montanis fagis beati, non contenta, latius prorepisti, quod Euphratem, Istrum, Atlantem, & Oceanum victricibus aquilis lustravisti, hisce etiam finibus coerceri nescia? At verò si Princeps suâ, quidni & nos forte nostrâ contenti esse debemus? Quid artes excolimus, libros terimus, studium inutile ponimus? Quid assiduis laboribus, nocturnis vigiliis, in arduis istis Philosophiæ & Matheos perscrutandis nosmet fatigamus? Ad vos provoco, Academici; nihilne quæritis tam pertinaci, tam improbo labore, præter beatum istum animi habitum, quicum (mihi credite) nemo nascitur, quem nemo unquam assequetur? At si nobis liceat honores ambire, gloriam appetere, vitæ hujus commoda virtute nostrâ lautiora nobis & ampliora procudere; quin & idem principi liceat: ô miseram! ô detestandam principum sortem, quibus ita à fato comparatum sit, ut ipsi soli sint inutile ac deses mortalium genus; quibus omnis ad gloriam præstructa est & præpedita via: nunquam, Academici, nunquam id credam, vos ita sentire posse: poterit id consultò & de industriâ factum videri, si quis ea, quorum ipse sibi conscius sit, laudaret; id prodigii loco habendum, si quæ aliis ingloria, contumeliosa, turpia esse putatis; in iis vos ipsos quotidie versari confitemini, versatos fuisse gloriamini. Verumtamen hæc omnia
tandem

tandem revocemus, & quæcunque, si minus ornate, nervose saltem hucusque diximus, indicta reputemus: videatis, quantâ cum fiduciâ, quantâ cum securitate in hac causa agam; quam reformidem, ne adversarius meus ea vobis hodie persuadeat, quæ vobis ipsis nunquam persuadere potuistis. Magna fit principis gloria sua tueri; & ne parum largitus fuisse videar, quantacunque ipse volet. Hinc ergo creditis vel minui, vel obscurari posse alienos fines invadendi gloriam? tantum id abest, ut illustrior etiam fiat; cum qui alienos invadat, is optime tueatur suos. Quam immensam verborum copiam, quam incredibilem dicendi ubertatem suppeditarent hujus rei exempla, ex omnigena historia repetenda? quam fusc mihi enarranda forent gloriosa ista Agathoclis & Scipionis Africani facinora, quorum ille ex Sicilia, hic ex Italia, uterque in Africam & hostile solum, bellum patriæ funestum cum gloria sua, & reipub. salute transfulerunt? Hæc tamen omittam, & ideo quidem omittam, ne feliciter potius successisse dicatis, quam prudenter fuisse suscepta; quanquam ea, quæ eodem modo semper eveniunt, non tam à casu producta, quam à prudentia ordinata videantur. At fingamus nosmetipsos medio gentium bellicosissimarum positos; sint illæ opibus graves, armis claræ, classibus instructæ, comœtu abundantes; cæteris, quæcunque ad bellum finitimis inferendum, ad illatum prospere propulsandum optari queant, beatissimæ: hoc tam misero rerum statu, si inertes ac desides esse velimus, si fortes glorioso; quis nostrum tam aversus à vero, tam oculis, tam mente captus esse possit, qui expectare velit populos istos, qui bellum facere & posse, & non nolle censendi sunt; spem imperii & rerum amplissimarum, ultro sibi per concordiam nostram oblatam neglecturos, & salutem nostram opibus suis anteposituos? Hæc profecto non credimus, & tamen viri fortes reip. satisfecisse videmur, si hostium furorem & tela repellamus; gloriosius esse putamus, impetum sustinere, quam facere. At si ulla sit Imperii tuendi gloria, gloriosius etiam hostes invadere, quam invadentes repellere; ideo saltem, quia tutius. Neque enim par est belli publici conditio, & gladiatorum pugnæ; in hac si inclinato, vel leviter inflexo corpore, aggressoris devitetur ictus, facilis est victoria contra imparatum & indefensum:

defensum : In illo cædes cædi viam parat, & cladi clades : incendium per ædes sparsum contiguas rapit, nec contranitentibus hostibus & ventis facile potest fisti. Difficile est longum veterum excutere, & animos ac manus, utrosq; bello insuetos, ex improvise armis assuefacere. At vero si militum præsidia, si nocturnæ vigiliæ, si munimenta, fossæ, parietes, sapientum denique consilia, contra hostes istos, in quorum medio positi sumus, tutos nos præstare valeant ; contra hos tamen qui in medio nostrum sunt, qui per desidiam & otium nati, per nequitiam, luxum & scelus aucti, intestinam aliquam quotidie perniciem reip. moliantur, parum valebunt. Iisdem illi munimentis sunt tuti, iisdem mœnibus continentur & constringuntur ; ipsæ illæ nocturnæ vigiliæ, quæ civium securitati intendere debeant, nefariis eorum cœtibus pariter præsidio sunt ; nec consilia ista metuunt, quorum ipsi non suspecti participes fiunt. Si tamen illustrantur, si erumpunt omnia ; si neque nox tenebris obscurare clandestinos cœtus, neque privata domus conjurationis vocem parietibus continere potest, facilius tamen deteguntur, quam comprimuntur : Multi sunt in rep. tam stulti, ut grassantem perniciem nequeant videre ; multi tam improbi, ut nolint : ut deleantur seditiosi, vel ejiciantur, contra utrumque pugnandum erit ; illorum cæcitatem, horum nequitiam. Si tandem diligenti principis cura, ac provida vigilantia expellantur vel extinguantur artifices sceleris, manebit adhuc stirps & semen malorum, quod multos post annos in novam pestem renascetur, & repululabit. Contra hæc tam multa, tam gravia reip. pericula, unicum est remedium, gentes finitimas invadere : sic reprimemus popularium furorem ; sic retundemus exterarum gentium aciem. Quin ergo tandem expergiscamur, nec diutius in tam ingloria, tam damnosa pace consenescamus. Eamus, qua devictorum hostium & servatorum civium gloria, qua rerum amplissimarum spes, prudenter & magnifice gerendarum occasio, qua illustria veterum exempla, qua communis naturæ vox, qua primæ denique fortitudinis memoria, & virtus nos vocabit nostra.

Major Principi gloria est sua tueri, quam aliena invadere.

Imbelles vi opprimere, incautis insidias struere, innocentibus nocere, immanium ferarum est (Academici) inter quas justo & injusto nullus est locus; quibus quicquid audent, quicquid possunt, id totum licere jure arbitramur. Alia vero homines decet vivendi ratio, quibus inter fas & nefas, inter turpe & honestum quid intersit, benignior natura scire concessit. Cum palantes & legibus soluti antiquitus egerunt mortales, obviis quisque pro hoste fuit, & infirmior fortiori in prædam cessit. Huic malo ut remedium adhiberent, societates inire, & politias instituere cæperunt, quarum hæc ratio, hic finis, ut quam singuli vim propulsare non valebant, eam universi conjunctis opibus repellerent. Postea vero se suæque in tuto conservare haud contenti, avaritia & ambitione stimulantibus, mali homines aliena invaserunt, & quo flagitia sua minus vulgo innotescerent, rebus turpissimis speciosa imposuerunt nomina, sc. expilatarum gentium spolia, trophæa nuncuparunt; & bellum vocarunt, quando exercebant latrocinium. Cur autem adeo infamis audit Erostratus, qui ut posteris notus esset Dianæ templum incendit; cum illi, qui magnas subvertunt urbes, & amplas regiones populantur, in titulis suis hæc ponant; & Numantini, Macedonici, aut Africani cognominibus superbiant? De infestissimo suo hoste, ipsa sc. humanitate, maxima reportantes trophæa; atque seipsos tum demum nasci existimarunt, cum alios morti dederant. Dici vix potest quanta pestis, quantum monstrum est rapax & ambitiosus princeps; nec enim exprimi queant, aut quæ in bello victores admittunt scelera, aut quæ victi patiuntur mala. Quis non horret videre urbes præclaras in cineres conversas, regiones totas pulsas incolis in solitudinem mutatas; fertilesque agros, cessante cultura, situ & squallore obductos, vepribus & dumis horridos? Quis ficcis oculis aspiciat, ingenuas virgines ad stuprum raptas, matronas graves

ves ludibrio habitas, & venerandos senes contumeliose & indignissimis modis tractatos, quos nec ætas, nec prudentia tueri potuit? Quis nisi attonitus audiat, captivorum querelas & gemitus, nunc amissam patriam lugentium, quæ in illorum ruina suam ploravit; nunc parentes, aut liberos crudeliter interemtos deflentium; maxime vero suam ipsorum sortem, lacrymis & lamentis prosequentium, quibus in servitute, morte ipsa longegraviore, vivendi dira necessitas imposita est. Ne memorem sanguinis rivos late per campos manantes, & ex ipsis cadaveribus summo humani generis opprobrio extructum vallum; & ut uno omnia verbo dicam, cuncta jura tam sacra, quam profana, summa impietate passim violata. Apage Othomanicam istam gloriæ fitim non nisi immenso sanguinis oceano sedandam. Apage vesanum dominandi pruritum exteris, suis, immo & toti orbi gravem. Tantine popularis aura, & inanis triumphî honos, ut tot diruta, tot incensa oppida, totasque regiones igne & ferro vastatas pensare valeant? Sed cum incerta admodum sit Martis alea, quis Jani templum aperturus, sibi promittere audeat felicia se arma moturum? Quanto igitur satius est alienis non inhiare, quam res suas in discrimen adducere? Parum est quod bello quæritur, & quo facile carere possumus, magnum quod amitti potest. Nulla quippe tanta potestas habetur, quin gratior potestate sit libertas; quam sæpius amitti, semper autem in bello periclitari constat. A diris autem belli malis, ad jucundius argumentum se convertit stylus, nempe pacifici principis laudes; qui diis ipsis similis censendus, qui acceptum nempe à majoribus regnum posteris tradere satis habens, nunquam nisi coactus & sui tuendi causa sumit arma; neminem ille injuste, nec quicumque illum impune provocat. Et certe nulli magis convenit acriter sua vindicare jura, quam cui aliena invadere summa religio est. Novum equidem ille cum Alexandro videtur exoptare mundum, sed longe alio consilio, nempe ut spatio suo animo par sit benefaciendi materia; & benevolentiae suæ fines hucusque ad unicum mundum contractos, ulterius posset extendere. Quid autem in eo potissimum celebrem, justitiam an fortitudinem, prudentiam an animi moderationem

NON PROFERANTUR.

anceps plane & incertus hæreo, adeo harum virtutum quolibet me totum in suas partes trahit, ut ex hac pulcherrima lite omnes pari jure victrices, illius splendorem undequaque augment. Tali certe principe nec majus, nec divinius donum humano generi, à diis immortalibus tribui potest. Hujus victoriæ veram laudem merentur, utpote qua de hostibus subactis, non de vicinis per injuriam spoliatis referuntur. Hujus caput vere exornant palmæ oleis intertextæ. Hujus clarissima fulget gloria, nullo dedecoris confinio imminuta, nulla avaritiæ, vel ambitionis labe obfuscata. Non enim bellis bella nectens, novam semper victricibus armis materiam quærit, nec bellum gerit, ut triumphet; sed triumphat quia vicit, & vincet quia nunquam injusta capeffit arma; hostesque suos virtutis tantum imperio subigere studet. Pax, quæ raro aliis, illi semper finis est belli; nam quod difficillimum est, & insigne moderati animi specimen, quibus terminis imperium, iisdem etiam imperandi desiderium coercetur. Pacis autem studio quid principi gloriosius? Cujus innumera commoda, usu nobis & experientia satis cognita, persequi nimis longum esset. Gratulari utcunque liceat felicissimum Britannicæ nostræ statum, ubi læta & pacata omnia, ubi artes vigent, commercium floret, ubi sua Regi majestas, subditis libertas, Ecclesiæ dignitas, literis & Academiæ honos constat, quæ cum tota Europa diris belli tempestatibus jactatur, vere alter orbis audit, & invidenda tranquillitate, omniumque bonorum ineffabili affluentia beatur, ubi felici certamine contendunt princeps & subditi, utrum ipse melius regat, an illi obtemperent.

TRANSACTIO PHILOSOPHICA,

S I V E

Metamorphosis Atomistæ in Muscam.

IMPERII sacros Regina scientia fines
Fixerat, immensosque diu toto orbe triumphos
Inviolata egit, postquam fundamina certa
Invictus regni posuit Stagyrta futuri;
Et nullos hostes, ipsis venerabilis annis,
Invenit; donec tandem arma rebellia sumsit
Ultima progenies, tantaque indigna Parente;
Quam fædo (ut fama est) tulit ignorantia partu.
Exulat hinc cum pace pudor, subiitque tyrannis,
Ingeniumque ferox, atque artes mille nocendi.
Vidi ipse immeritas animalia solvere pœnas,
Tortor ut accessit Busiride sævior ipso,
Vivaque mox cultris præcordia nudat acutis.
Vidi ego perspicuis alia expirantia vitris;
Postquam vitales cesserunt follibus auræ,
Cum gemitu insontes animas simul exhalârunt.
Quis Divûm interpres dicat, quo numine læso
Tam fera tartareis pestis sese extulit undis;
Fortunæ incertis quæ casibus omnia ponit,
Lucentesque polos, & terras æquore cinctas?
Nullus enim rector cœlesti fulminat aulâ,
Conditor ipse sui cœli; verum impete cæco
Particulas pulcrum Fortuna coegit in orbem.
Quisque sibi Deus est, & habet sub pectore numen.
Quod si sacra parens periturum deferat orbem
Natura, & mundi moles operosa laboret,
Ingeniosa nigris sudabit turba caminis,
Et fornace suo omnipotens dabit omnia Cyclops.
Sensit ubi Natura sibi nova bella parari,
Ulterius non passa malum est, sed limina Divûm
Indignata petit, vestis quam candida circum
Velavit, gemmis fulgentibus intertextâ:
Exhibuitque procul, miris variata figuris,
Astrorum motus, lunæ fratrisque labores.
Illa ubi sydereâ vestigia fixit in arce

TRANSACTION PHILOSOPHICA.

Limen adit superum, sacraque ita voce profatur.
 Nostra Syracusius fragili miracula vitro,
 Cœlestesque senex audax cum pingeret orbes,
 Ornastis placido, superi, cœlum omne cachinno:
 Mirati his tangi mortalia pectora curis.
 Prima quidem melior, Saturno rege beata,
 Curarum immunis, quibus hæc nimis æstuat, ætas:
 Nondum sollicitæ rerum cognoscere causas,
 Mollia securæ peragebant otia gentes;
 Me varias volvente vices & lucis & anni.
 Sed nova gens hominum, & male sedula nata propago est,
 Omnia quæ strepitu & studio perturbat inani;
 Me sequitur vigil ista cohors, & mille fugacem
 Impia scrutatur latebris, positoque pudore,
 Longævam jactat se denudasse parentem.
 Ast ego, dum nudam passim me exponere tentat,
 Per labyrinthæos fugio pudibunda recessus;
 Insequitur, juvat igne latere, requirit in igne;
 Mox undis misceri, & sedula quærit in undis.
 Ina sæpe etiam volui tellure recondi,
 Cogor at effossis iterum remeare metallis.
 Mox etiam aereo volitans super æthera curru
 Detegor, & tenues librantur lancibus auræ.
 Sæpe vel arboreo quæsi in cortice sedem,
 Nullam turba mihi dedit imperiosa quietem.
 Prensanti similem, similem jam jamque tenenti,
 Per varias rerum species, perque omnia duco
 Nondum intellecta, & vanâ spe ludo sequentem.
 Quin turbam hanc justas jamdudum, O numina, pœnas
 Solvere stultitiæ fas est, mentisque profanæ:
 Non etenim quivis, alti licet incola cœli,
 Omnia Naturæ poterit secreta referre.
 Assensere Dei, solio cum Jupiter aureo
 Alipedem, ut pœnas sumat, jubet ire ministrum.
 Aera per medium paribus Cyllenius alis
 Labitur, & doctas sapientum contigit ædes.
 Tum densam nebulam circum se fundit, & intrat
 Per medios, studia explorans, neque cernitur ulli.
 Interea primus qui voce silentia rupit,
 O socii, exclamat, nobis nova gloria surgit,
 O quantum Natura novæ jam cesserit arti!
 Debilis est oculorum acies, & corpora parva
 Vix imperfecto pertingit acumine visus;

Conspicienda

TRANSACTIO PHILOSOPHICA.

*Conspicienda dabit minima hoc mirabile vitrum,
Quodque manu tenuit, vitrum porrexerat ultro.*

*Forte levi circumvolitat dum musca susurro,
Tramiteque incerto spatiosam circinat aulam,
Hærebat tandem, de summo pendula tecto.
Ecce aliquis subito graciles ex ære catenas,
Retiaque & laqueos, tales quæ fecit in usus;
Applicuit, muscamque tenaci compede vincit.*

*Inde interposito spectant miracula vitro,
Mirantur molem immensam, atque immania membra,
Igneus ardor inest oculis, stat corpore toto
Sylva minax, (neque enim visus spinosior Histris)
Nunc patulos lustrant intento lumine rictus,
Hinc vocat attonitos ingens ex ore proboscis;
Qualem nec Lybiæ jactabit bellua terræ,
Turritas moles & propugnacula gestans.*

*Tum vero densas aufert Cyllenius umbras;
Quasque hominum turbas solers industria fecit!
Hic labor, hoc opus est! sic famam quæritis, inquit.
Accipite ingentis justissima præmia curæ;
Vos eritis quicquid vitro spectastis in illo.
Inde (fide majus) varios traxere colores,
Et solitâ incipiunt sensim decrescere formâ;
In pennas abiere manus, pro crine decoro
Fulgenti totum tegitur lanugine corpus;
Pro pedibus, lentis tenuantur crura flagellis,
Justaque jam moles, facies & prona videtur.
Mox celeri incedunt passu, subitoque sub auras
Tolluntur, summiq; petunt laquearia tecti.*

*Antiqui remanent versa sub imagine mores:
Nam vitæ (ut referunt) non immemor ante peractæ
Mentem animumque illis prudens natura negavit.
Hinc vano strepitu, cæcoque errore feruntur,
In præceps agit Eurys atrox, mox turbine rapiat
Sublimes agitans, & inania prælia miscet.
Mille etiam peritura modis circum agmina ducunt,
Fucus acerba sonans, & pictis cantharis alis,
Oestrumque, crabroque, & mole ingens scarabæus.
Sæpe apibus sonitu stridenti ubi bella minantur,
Cerea pennatis vexant alvearia turmis;
Extemplo glomerantur apes, pennisque coruscant
Invieta, turpemque abigunt à mænibus hostem.*

Ab quoties teneras morsu læsere capellas,

Et

TRANSACTION PHILOSOPHICA.

*Et sole æstivo lassus, spatioque viarum;
Frontem occursantes damnavit sæpe viator!
Sæpe renascenti cum vere coagula traxit
Lacteus humor, & alto à margine pinguior extat,
Mille venenatis fundunt sese agmina rostris,
Impuro & niveum nectar corrumpitur haustu.*

*Non vobis dulces distendunt ubera vacca,
Forte superveniens exclamat rustica conjux;
Inde graves turmas, & potò nectare tardas;
Indignata procul manibus virgâque repellit.*

*Sed meritas solvunt pœnas, cum accendere parvam
Præmonuit nox alma facem, volat inscia turba
(Sive hic flammantes sylvas, camposque nitentes
Credit, seu rapit in certam fors dura ruinam)
Per spatia incertis alis tenebrosa vagatur,
Ad sese attonitam donec trahit aurea lampas.
Seu quondam volitans sublimis in aere milvus,
Subiectis lustrans leporem cum vidit in arvis;
Flectitur in gyrum, spatiiisque remotus iisdem
Usque videt prædam, ductis per nubila spiris.
Lampada sic torto levis ambit turba volatu,
Lucentesque pyras & non ignobile bustum
Ascendit demens, quæsitisque ignibus ardet.*

*Sic dum nativum memorat, renovatque furorèm;
Ingentes pœnas vitæ dat musca prioris.*

SHELDONUS REDIVIVUS

SIVE PRO

ARCHIEPISCOPO CANTUARIENSI

SOTERIA.

DUM gemit oceanus, furiis agitur & orbis,
Arma viros laniant, & bellum vulnerat urbes;
Dum segnes, querimur tantum, tot prospera Galli:
Aurea solus agit semotus ab orbe Britannus
Secula, solus agit tranquillæ tempora pacis.

Nulla vident nostras obliquo sydere terras
Numina, non cæli nobis, non astra maligna,
Neve Deos querimur; felicibus esse Britannis
Quid vetat, aut patriis arcet sua gaudia festis?

Sævus ecce armis, quovis & sævus astro
Fama malum, cunctos lacrymis immerserat Anglos:
Brutigenæ gentis solatia, nobile culmen
Oxonii pariterque decus, mendacia famæ
Abstulerant, Romæ invidiam, tetricæque Geneva,
Neglectæque nimis certum virtutis asylum.

Non opus est armis nostram turbare quietem,
Non astris opus est timidis sua fata minari;
Tristia mendacis patimur nos vulnera famæ,
Felicesque necant, mediâ vel pace Britannos.

Ardens Oxonium, falsi præconis inheret
Labris, rumoremque agrâ præconcepit aure,
Verum finxit Amor.

Obruta tunc nimio facilis matrona timore,
Ultima præsagit, tremuit vel præsule dicto;
Sed tota, audito Sheldoni nomine, torpet.

Non mora; ter mæstos, versus sublime theatrum,
Contorquens oculos, atque hinc ad sydera, palmis
Conjunctis, vultu cælos Parcasque minaci
Suspiciens, inquit; frustra mea vota tot annos
Templa ferunt; frustra vestrum, Dii, numen adoro,

Affidua

SHELDONUS REDIVIVUS.

*Affiduâ superos cultrix & voce fatigo,
Sheldonum redimant avidis nisi vota sepulcris.*

*At si forte preces nil flectant numinis autem,
Nil pietas, meritumque viri, nil plurima virtus,
Flecteret hoc saltem, (Divis monstratque theatrum)
Hoc saltem potuit Sheldonò avertere fata,
Atque exoptatam Musis donare salutem.
Plura loquuturam tenuit reverentia Divûm.*

*Alior inde dolor verbis, majorque querelis,
Solvitur in fletus, lacrymis suspiria miscet,
Invocat ingeminans Sheldoni & amabile nomen.*

*Ægram tum cumulo ingenti benefacta salutant
Matrem, gratâ irâ memorat, quibus ille rebelles
Dictis raptores, pompam fuditque superbam,
Impia cùm sacras pepulerunt fœdera Musas
Oxonio, & cessere simul, jus, fasque, piumque;
Præsulibusque datas sedes, ornataque Lambethæ
Atria, collapsas gentes, proavosque resectos.
Hæc volvens, relevata parum, se erexit, & inquit;*

*Quantillam partem fero vulneris? ipse S natus
Cum populo commune gemunt in præsule damnum;
Pluraque languescens, simul & majora, silebat.*

*Non tantum raptos deflevit Roma penates,
Everfosque Deos, cùm Galli durior ensis
Indomitam flammis, & sanguine pasceret iram:
Neve tuos sic, Roma, focos, non sana, laresque,
Barbara disiectis læserunt fulgura templis;
Laderet at nostras tanti mors præsulis aras,
Musarumque domos, sacras & Apollinis ædes.*

*Mærentium totæ per gentes sparsa caterva,
Orphanus, & viduæ, qui Cœli cura, tuique;
Quotquot & afflictos donis solaris opimis,
Concilians æquis querulorum murmura fatis;
Ad divos, ad templa volant, atque agvine factio,
Asperiora suis curis jam fata, precantur,
Avertant: agræ, superi, succurrite turbæ,
Et date Sheldonum, vosque hæc absolvite culpâ.*

At

SHELDONUS REDIVIVUS.

*At Lambethani , quos integra fercula pascunt ,
Pauperiemque levat quorum Croydonia mensa ,
Non fractis , lacerisque cibis , sed munere pleno ;
Concurrunt pavidì , raptimque altaria quærunt ,
Et flexis genibus prensant delubra gementes ,
Sollicitique orant : siquid clementia cæli
Respicit afflictos , aut rerum curat egenos ,
O superi , prohibete minas , hunc tollite casum ;
Sheldono vitam , aut nobis concedite mortem ;
Quos sequitur vel certa fames , & tristis egestas ,
Hospitio pulsos , plenâ mensâque carentes :
Præfulis & nostrum miscetis funere funus.*

*Sic ursere Deos , donec raucedine lingua
Defecit , riguere manus , lassataque Clotho
Paruit , atque dedit , votis devicta , salutem.*

*Dii voluere suum ; sed maxima pondera rerum ,
Desolatae aræ , nimium derisâque sacra ,
Sic flexere Jovem , in nostros ut sæneret usus.*

*Sit cæli fortuna tibi , dum numine terras ,
Præsul sancte , beas ; tua , par superisque salute ,
Ut bonitate fuit , sit vita ; perennis utrisque ,
Et pariter felix , fato omni major , & urnis.*

*Cælum serus adi , positis cum secula turbis
Mitescent , curisque tuis non indiget orbis ,
Sponte colens rectum , longo tractabilis usu ,
Ponderibusque minor tutis suffecerit Atlas :
Lætus ubi occurret Carolus tibi tecta Tonantis
Intranti , officiique memor , quod præstitit olim
Intemerata fides , dominum per mille pericla
Carceris , atque maris , per vim licet , usque secuta ,
Ascribet Divis , primoque locabit in orbe.*

*Te Carolina manus decorabit lumine puro ;
Splendidior reliquis quâ Laudi stella pudorem
Incutit , attonitis fulgetque serenior astris.*

TEMPLUM ACADEMICUM INSTAURATUM.

Musa Theatralem toties experta palæstram,
Et meditata novos, circo plaudente, triumphos,
Sheldonumve loci Genium, doctosque paratus
Bodlæi, toties felici in carmine pingas;
Fleste gradum, paulumque sacros mirare penates,
Haud tam mole sua, quam relligione verendos:
Pande sacros latices, Solymosque imitata poetas,
Grata instaurati celebres encænia templi,
Quod pietas antiqua dedit, cui nupera virtus
Optatum decus, & meritos afflavit honores.

Usque adeo Oxonia est gentis fecunda togatæ,
Et culta innumeris, quos nutriit ipsa, patronis,
Qui decorant Musas, & qui decorantur ab illis!
Usque adeone diu sedes dilecta monarchis
Audiit, & regni decus & tutela Britanni!
Dum levâ sceptrum, dextrâ complexa libellos,
Augustæ frontis gerit ornamenta coronam,
Haud mage structuris, quam pulchrâ prole stupenda,
Una Europeas poterat sprevisse sorores.

Cernite pacifico letantur ut omnia regno!
Ut rutilant Ædes, quas incolit Anglus Apollo!
Cernite ludentes almæ circum ubera matris
Florentem sobolem, formosas undique natas,
Omnes diversis studiis & dispare forma.
Magnificas alias, alias juvat esse decoras,
Quin rivali omnes audent contendere cura.
Quælibet ornatum sentit speratve futurum,
Maxima pars cassas senii eluctata procellas,
Æternam sibimet spondet reparata juventam.
At pars sacra jacet! jacet heu neglecta Maria!
Et Divæ ornatum, faciemque effæta reponit;
Quæ toties bibulas doctis sermonibus aures
Pellexit, totiesque preces ad sydera misit.

TEMPLUM ACADEMICUM.

*Sæpius hoc uno infelix Academia, curas
 Expressit, frustra votis delubra requirens,
 Digna sui delubra, atque hospite digna Tonante.
 Spem primam, primosque dedit Sbeldonus honores,
 Et pia venturis fecit præludia cæptis;
 Dum Divæ vetuit misceri Palladis ædes,
 Et vaga virgineo subduxit scommata templo.
 Alter Præsul adest, cujus sub sydere fausto,
 Et cura assidua moles operosa theatri
 Surrexit, templumque simul; cui maxima velle
 Summa dedit virtus, mentemque ad maxima natam:
 Ille indefessus, magnisque exercitus ausis,
 Spargit inexhaustos latices de fonte perenni,
 Qua patet Oxonium, qua publica commoda consient,
 Qua privata vocent, studio ac hortatibus instat:
 Ille animo sacrum modulum, sumtusque revolvens,
 Curat & urget opus, quam tanto Præsule dignum!
 Conciliatque decus, quantum finit ætior ædes.
 Quis fileat laudesque tuas, tuaque ampla, Bathurste,
 Munera, tercentum (proh! sacra impendia) libras!
 Quis doctæ patulæve manus miracula pandat
 Pro merito? tua Musa tuos instauret honores,
 Tu genio, & donis, nostras depingis Athenas.
 Lata diu, florensque tuis Academia curis,
 Te patrem agnovit, jam magnam experta patronum,
 Atria tesserulis signant distincta Bathurstum:
 Marmora conclamant, hunc rostra, hunc pulpita narrant.
 Hoc sacrum æterno sculpetur marmore nomen.
 At quo Musa impar tanto ruis argumento!
 Hac tacite stupeas molimina, digna Maronis,
 Digna suo calamo; stupeas venerabile donum,
 Marmoreos lapides.
 Nunc juvat & visu mirari, & carmine templum.
 Quam supero fastu spatiosum fabrica vicum,
 Et, licet ingratos, despectat candida cives:
 Commoda, pulcra situ, è medio circumspicit arces
 (Quas amat ante alias, solasque agnoscit alumnae)*

INSTAURATUM.

Seu centrum Oxoniæ, seu cor mage dicere possis,
 Unde fluunt, refluuntque sacræ spiracula vitæ.
 Augusta aspectu primo perstringit ocellos
 Porticus, ut niveis radiat suffulta columnis,
 Sculpturis varia, & variâ spectabilis arte!
 Defendit sacros aditus pulcherrima virgo
 Cum prole ætheria, (quæ mascula gratia vultus
 Virgini inest prolique!) jubet procul ire profanos,
 Et vetat impuros tam castum insistere limen,
 Invitatque pios, patulisque amplectitur ulnis.
 Pyramis ætherias inter pulcherrima moles
 Emicat, ut sensim consurgit in aëra conus,
 Subiectamque basin despectat lumine læto!
 Hoc priscae pietatis opus. Sed serior ætas
 Addidit innumeras longo, & pulcro ordine pinnas,
 Auscior his ædes placitæ spectacula pompæ
 Dat procul, & graditur, qualis Berecynthia mater
 Cælicolûm media incessit turrata per urbes.

At nunc Musa oculos sacra in penetralia flectas.
 Pars ea, quâ pandunt divina oracula mystæ,
 In veterem (ut perhibent) rursus revoluta figuram,
 Ad latus occiduum lata & pudibunda recedit,
 Qua recta accipiens orientia lumina solis,
 Mystica divinæ procul aspicit atria mensæ,
 Et procul amotam spectat reverentius aram.
 Major sacra domus, majori lumine ridet;
 Quam sibi dissimilis! quantum mutata refulget!
 Olim qualis erat! quam parci conscia cultus!
 Quo prius aspiceres oculis pedibusque molesta
 Rudera, & argillæ solidato fragmina saxo
 Compacta, & sparsos lateres, tumulique peresi
 Ruptas reliquias, forsân ceimelia digna,
 Et sancte servanda illis, quibus unica cura est
 Mutatos ridere lares, & sola trophæa
 Temporis, ac tritam mirari martyris urnam.
 Plus solito jam fulget humus, jam marmore tellus
 Strata, ruinosam faciem fulcosque seniles

Levigat,

TEMPLUM ACADEMICUM, &c.

*Lævigat, in vitri morem, chalybisve politi,
Ut nulla æquatos gressus festuca moretur.
Qualis planities in pictâ valle renidet,
Quam manus artificis, saxumque volubile rasit.*

*Machina stat medio vocalis pegmate fixa,
Et segetis pictas classes ostentat ahenæ:
Hæc animata sui motu pulmonis anbelo,
Circinat excussum taurino è carcere ventum,
Et patulos vario tubulos modulamine replet.
Ut micat erranti digito libata, gravesque
Inspergit numeros operoso pollice pressa,
Concitat affectus tardos, lenitque rebelles!
Totas harmoniæ vires complectitur una,
Una potens cognatæ animæ, superumque choreis
Æmula, divino miscet commercia plausu.
Aspiciam quocunque loci, nitidum omne coruscat,
Undique lautities, merita undique gratia templo.
En, qualem matrona velit, reverenda venustas!
En pulcra hæc sine luxu ædes! non illa paratus
Magnificos ambit, non qualem curia pompam
Romana ostentat, Venetive superbia Marci:
Non quantum celebrata crepat Laurretta sacellum,
Laurretta Italiæ stupor & mercatus, onusta
Furtivis spoliis, quæ credulus obtulit hospes.
Hanc (quibus est cordi fallax pietatis imago)
Luxuriam jactent, at nos juvat esse modestos,
Dum licet esse piis: at nostra sacratior ædes
Custodem vivâ describit imagine Matrem,
Et Divam referens solitâ pietate, decoro
Cultu etiam gessit Divam assimilare Mariam,
Regis Idumæi pompas, fastumque perosam.*

*Quin tandem converte oculos. Rude pone sacellum,
Religione diu sacrum, senioque verendum,
Cælis nota domus (qua vestigale quotannis
Obsequii pendunt compulsi symbola cives)
Increpat artificesque moras, tardosque patronos.
Ab pudet! his cytharam deponas flebilis aris,
Votivamque Deo suspendas, Musa, tabellam.*

REGINA

R E G I N A

A D

THERMAS BATHONIENSES.

JAM resides Heliconis aquas, montemque bicollem
Musa oblita, novos concepit mente furores ;
Et majus meditatur opus, divamque Britannam,
Delicias curamque poli celebrare, superba
Ambit, & officiis vinci indignata, per ipsas
Ausa sequi salebrasque viæ, casusque locorum ;
Donec ad optatam liceat pertingere ripam ;
Ripam, sulphureos ubi concoquit Ætna vapores,
Atque bituminibus miscentur flumina lentis ;
Bathoniæ antiquas sedes ubi visit Avona,
Quæ par miranti tacito præterfluit amne.
Hic sæcunda suos pandit natura recessus,
Hic miseris non emptæ salus, sed grata dolorum
Morborumque patet requies, donaria cunctos
Hic credam fuisse Deos, & numina curas
Sic testata suas, nostrosque misera labores,
Hisce salutiferas posuisse in sedibus undas.
Huc & quæ sacris Paradisi allabitur oris
Confluxisse reor lympham, Phæbumque lavacris
His artes votiſſe suas; miracula tanta
Attonitum variis implent rumoribus Orbem.

Jam sileat Chiron, doctique Machaonis artes,
Et quæ Ibeſſalicis potuit Medea venenis :
Hic verſas rerumque vices, & fata retexi
Spectamus, multi sæva de morte triumphos
Natura mirante ferunt, morbosque relinquunt
Ut palmæ monumenta ſua, ſpoliatur & ultrix
Aſſuetis Libitina rogis, Paræque ſeveras
Nil leges valuiſſe dolent. Quem prægravat ætas
Morbida & imbellis, mox indignansque ſepulcrum
Impatiensque rogi, vivaces induit annos,
Illudens fato, tumuliſque voracibus artus
Eripit effætos, & ſe ſtupet eſſe renatum,
Præſentemque Deum calidis agnoſcit in undis.

N

Has,

REGINA AD THERMAS BATHONIENSES.

*Has, decus Angliadum Catharina, pudoris imago,
 Orta dynastarum de stemmate gentis Iberæ,
 Has invisit aquas, tali comitante catervâ,
 Qualis sylvicolum fertur cinxisse Dianam
 Gargaphiis dum lavit aquis; non gratior olim
 Castalios latices intravit nympha, nec unquam
 Bathonicas visit sedes augustior hospes;
 Tam speciosa errat per balnea turba, putares
 Naidas in nostro posuisse cubilia fluctu.
 Reginae adventum testata superbiior unda,
 Indignans nimis arcta suas confinia ripas,
 Gestit in occursum ruere, & dare basia plantis;
 Intransentem & primas lambentem gressibus undas
 Mox famulae comitantur aquae, lætæque sequuntur,
 Subsiduntque novo pressæ sub pondere Lymphae:
 Vix medias pertingit aquas, cum læta fatetur
 Se propius sentire Deum, tam vividus artus
 Spiritus informans refovet languentia membra,
 Quodquamvis videat, stupet ipsa incredula factum.
 Jam Medici migrate doli, damnentur inanes
 Chironisque artes, & inutile numen Apollo:
 Hic majus numen medicinam exercet, & artes
 Hic peragit natura suas, virtute stupenda
 Longævi reparans pereuntia secula mundi.
 Ante tuos, Regina, pedes prostrata Camæna.
 Hos tibi successus optat, superosque movere
 Ausa est; ut redeas populi pia cura Britanni,
 Aspiciens lætos Thamifino è gurgite cives,
 Dum reboant reditum circumsona littora saluum.*

Ne peregrinentur juvenes.

A Deone vilescit disciplina vestra, Academici, tam facilis hic & effoeta eruditio, ut satius videatur juventuti nostræ tot periculis sese objectare, ultra Pyrenæos & Alpes, ut nugis ineptiisque pleni redeant, divagari? Quodnam tam infaustum fidus afflavit Anglorum animos, ut delirifenes, sua licet reclamante avaritia, reclamante ista vetustos ritus venerandi superstitione, permetterent arcas tot fumtibus evacuari, semet domi esurire, venundari patrimonia, & hæc omnia, ut liberi solum ridiculi redderentur? Si tanti sint agilitas calcium, capitis vibratio, gesticulatio sinuati clunis, & eximia istiusmodi ornamenta, quæ solent ab exteris regionibus deportari; quænam eos vesania cohibet, ne in patria commorantes, hic potius schænobatem consulant, & per nundinas nostras spatiiati, ab emicantium puparum spectaculis, generosis tripudii artibus sese instruant? Ut Dii me ament, & ipsorum & reipublicæ gratia magnopere vellem, tantillum saltem illis ingenii superesse, ut non obstinato animo diutius huic tam sano consilio adversarentur. Intueamini enim illos, cum jam revertantur decorati omnibus peregrinandi insignibus; quam vafre, quam ex arte desipiunt, quam pessime instar machinarum se gerunt, sic librato pectore, sic poplite incurvato, in tam varios stoliditatis modulos involutis ridibus, ut puderet erroneos istos, qui saltatritia hic simulachra vicatim circumferunt, tam inepta automata inter scrinia sua collocare. Si quis unquam rediisset non usque adeo ad extremum insulsus, sed cum dimidio forsan exigui istius cerebri, quod primum miser navi tam inauspicato crediderat, non sic portento simile videretur, potuisse homines ita torpescere, ut quotidie & turmatim se trajicerent, commune tot pereuntium fatum ultro amplexuri. Quænam autem veneficia, quodnam tam execrabile incantamentum potuit improvisos juvenes pellicere in jacturam omnium, quæcunque vel ratiocinii, vel sanitatis nomen audent sibi arrogare? Tantumne damnum compensabit

bit inania nescio quæ posse Gallice eblaterare; aut cum penuria cogitationum non finat eos ulterius progredi, in promptu habere nonnulla procacis istius linguæ fragmenta, quibus abruptæ hiatus sententiæ adimpleantur? sed cum ratione quidem insaniunt cerebrosi isti, qui, quam inepte garriant sibi consci, metuunt vernaculo idiomate sese explicare; eo itaque utuntur sermone, qui ad exprimendos tam vanos conceptus præcipue videtur accommodatus: Quam molliter ex ore labitur delicata salutatio? Quam mellitis vocabulorum globulis in amasiarum aures venena profunduntur? nulla pertinacia, non munitissima castitas satis habuerit virium, quibus imbelles mulierculæ valeant se contra hoc tam sonorum fascinum armare; tam suavi statim magia percitæ, circumrotant oculorum albumina, crispillant labia, vultusque adeo ridicule placidos induunt, ut solo dignæ videantur commercio eorum, à quibus sollicitantur; Judicii soliditas, rationis vis, & formata juxta prudentiæ leges loquela istis curæ sint hebetibus, qui hic sterilibus studiis ætatem terunt. Hæc sunt trophæa, quibus peregrinantium linguæ superbiunt; posternunt omnia ineluctabili eloquentia, miraue urbanitate se insinuant in amplexus istos, qui dedignantur nisi à tam cultis moribus expugnari; qui sæpiissime hunc propensissimum amorem intimiore compensant benevolentia; benevolentia, quæ nec Terebinthina posthac, nec Guiaco, nec acrioribus Mercurii viribus possit unquam expurgari: in ossa medullasque miserorum tam alte imprimit se, ut eorum stultitia vix sit difficilius evellenda. Turpissime horrescimus exterorum arma, oblique avitæ fortitudinis, discurremus huc & illuc tremuli perculsique; non secus ac si jam per media regni viscera igne ferroque grassarentur. Exoneret huc se pestifera gens, & incendiis omnia populetur; minus sic lethalis esset; nequeunt illi, licet felicior adhuc successus ipsis adblandiretur, tantam stragem aperto Marte machinari, quanta nequitiis quotidie ibi inter advenas disseminatur. Si cui forte aut crus, aut brachium volitanti per aciem plumbo transfigatur, non ulterius serpit malum, sed cum læso tandem extinguitur; sæviora autem libidinis ulcera nequaquam his spoliis fatiata in posterorum fibras venenum spargunt, vexantque in
sequens

sequens sæculum labore contagium amoliendi. Etiam si sua prudentia nequeat Armigeros nostros intra limites prædiorum coercere ; tam infesta tamen, tam vesana pestis debuit saltem illis tantum terroris incutere, ut potius quam ita intabescerent, eligerent mordaces rusticorum sannas sustinere, & fumosas intra popinas cum sordido villicorum grege, ad senectutem usque cerevisiam ingurgitare. Incipite tandem vos levissimi, si qui adhuc è splendido peregrinantium cœtu supersint, quos nondum animi vires deseruerunt, aliquid indole vestra dignum exerere : depellite veternum hunc ; si non vestrum, saltem patriæ miseremini. Quid si propitia fata hoc fortasse vobis beneficium indulserint, ut cum nonnullis patrium membrorum reliquiis domum iterum remeare possitis, quanquam acidum pus totum rostri fulcimentum nondum absorpserit, sed in ornamentum faciei aliquid circa nares, gallinæ veluti uropygium, labris adhuc prominere permissum ? non sic tamen placatur morbi furor ; sed & uxor, & proles post multos deinceps annos sentiunt fatale virus intra venas cursitare, cujus cruciatibus alieno crimine contractis se quotidie perire ingemiscunt. Quam misera undique spectacula, quam imbecillia, & elumbia monstra cernimus ! Ut scaturit ex oculis acre phlegma ! Ut vacillant humeri coxæque ! Quid si ad portas hostis ? Si classicum caneretur ? Nonne robusti hi pugiles & se strenue, & periclitantem patriam tuerentur istis insistentes tibiis ossibusque, quæ vel levissimus bombardarum è longe explosarum fragor in frustra pæne discuteret ? Nec-dum tamen nobis videmur vires nostras satis debilitasse : Ex omnibus mundi plagis novum aliquem morbum, donec in Pygmæos aut Ephemera degenerabitur, de industria curamus invehendum. Quid enim apud exteros adeo monstruosum ac enorme, à sensu ita & à ratione abhorrens, quod, vi naturæ illata, summa cum aviditate non deglutimus ? Maximo cum labore insanimus, damusque operam ut vitiatæ facultates, & scelerum nostrorum, & vanitatum fastidium non persentiscant. Egregii nostri erronei exoticis vitiis ita mores suos elimârunt, ut nihil jam præter scobem relinquatur. Quid à Belgis vicinis nostris, quid ab Italis Græculisve mutuantur ? Comeditur, bibitur, stuprant in-

vicem & constuprantur. Aperite tandem ostia, & Sequana, Rhenus, Tiberis, & quicquid spumarum ubivis gentium est, in Thanefin devolvantur; nihil reliquum est jam, quod illinc foedius dilabatur.

Felicia certe ista sæcula, magisque ab omni sollicitudine immunia, cum nulli præter mercatores finitimorum littora appulerint; cum vinum tanquam cardiacum laboranti stomacho administraretur; cum Britones se & amicos tenui & parabili victu reficerent. Nondum immanis ista dies noctesque comessandi consuetudo obtinuerat; intra viridaria, & sub hororum umbra strato gramine epulabantur: Fabulis colloquiisque deliniebant animorum curas; non adeo inurbane cum convivantibus agebatur, quin cui^{que} licuerit prius se subducere, quam cruda in cyathum edulia nimis distenta alvus egereret: nulla podagræ tormina, nusquam scorbutus sæviere; non sicca viscera exæstuantis febris paroxysmo torrebantur; sed è corpore longa senectute confecto, sanguinis spirituumque leniter subsidente motu, firma & virilis anima tacite & sine gemitu evolavit.

Prodest

Prodest juventuti Anglicanæ exterarum Gentes invifere.

IN hisce facris musarum palatiis, & splendidissima literati orbis Academia, vereor ne minus consultum videatur, ad alias quascunque regiones provocare, aut extraneum quidpiam res domesticas callentibus invifendum proponere. Quicquid jactavit mendax Græciæ historia, quicquid uspiam ostentat Roma, vobis (Academici) præ oculis est. Antiquavit Theatra Sheldonus, Vaticanum Bodleius; tanta hic literatorum frequentia, ut nihil præ se tulerit Zenonis porticus, nihil Stagiritæ Lyceum, quod inter vos non miretur hodierna ætas, non stupeat: Vobis tam pingues obtingunt campi, tam amœni cœlorum tractus, ut suam Campaniam dedignatus Italus, hic Baias, hic Puteolos exquirat: Sed quod majus, quod magnificentius audit inter hosce præclarissimos artis naturæque triumphos, ea est generosa Anglicæ juventutis indoles, is mentis vigor, ut plura adhuc cupiat, majora etiamnum desideret; non hic lassatus requiescit animus, alias juvat experiri regiones, novosque orbes perscrutari; juvat sacris Proavorum vestigiis insistere, disjunctissimas terras & semota longe maria Anglorum nominibus superbientia collustrare. Laudabilis sane hæc & digna Anglis ambitio: Neque enim ego hoc iis invidendum esse arbitror, si intra insulæ angustias coarctari recusent animi orbi adimplendo pares. Terras, cœlum, atque oceanum consulat naturæ amassius; nullum est elementum quod ulteriori indagine non aveat subjugari, nullum quod opima victori spolia non polliceatur. Stupent nautæ deformes oceani incolas, aliumque animalium orbem terrestris æmulum; stupent ultra Garamantas & Indos scientiarum produci pomœria. Nulla peregrinanti gens occurrit; nulla regio, cui prodiga rerum mater vel omnes artes concesserit, vel parca omnes negaverit: nec temere suos agnoscit limites terrarum orbis; cujus pars haud minima Anglis debet quod detegatur, Anglis quod mansuescat. An latiores mundo terminos, & aperiendis olim terris humanitatem denegabitis? Denegatis sane si juventutem Anglicanam arctioribus insulæ cancellis

NE PEREGRINENTUR

cancellis cohibendam censetis ; juventutem inquam, quæ navigationis bellorumque præmium satis amplum semper duxit barbariem debellasse, & devictas gentes ipsis victoribus lætiores reliquisse. Magnum profecto est in ipsos pectorum recessus penetrare, totasque gentes mira quadam metempsychosi in animum transferre, & quod ne Cæsari quidem concessum est, videndo vincere. Apage ludicras chartulas, perfidasque male delineati mundi historias ; nationum locorumque ingenia longe vobis explicatius referunt cerebra nostra, vivi terrarum orbis typi, tabulæque animatæ. Quin & hinc Stagirita vester intelligendo, orbem Alexandro præripuit ; insigniores ille de subacta populorum barbarie, de perspectis animalium naturis, quam hic de fugatis hostium turmis, everfisque urbibus triumphos reportavit ; Nec alio prorsus nomine magnus dici meruit Alexander, quam quod manu sua Aristotelis ingenio viam muniverit ; vincendus etenim erat orbis ut intelligeretur. Qui rerum gentiumque notitiam per mare, per terras avidus sectatur, redit tandem totius naturæ scientificus victor, & de subjugato orbe genuinum celebrat triumphum ; testor omnium regionum tabulas & signa, haud triumphali curru, sed ornatiore longe mentibus imposita & depicta. Et quem non pudeat ignaræ, & degeneri indulgere solitudini, cum nihil uspiam sit quod oculis sese ingerit, quin sedes suas deferere, & peregrinari gestiat ? Omnes mundi partes æterno motu volvuntur & gaudent ; iners rerum omnium Materia fit prorsus peripatetica, & ipsam pererrat naturam ; nunc sibi pennas dedolat, omnesque cœlorum plagas libere pervagatur ; nunc juvat altos maris recessus tentare, gentesque inter aquaticas late peregrinari : Ipsos montes radicibus satis altis defixos, & intuitu longe eminentissimo donatos, tamen ulterius prospicere gesti-
entes ambulatorios fuisse novimus : Novimus & avulsas Cycladas suam continenti ignaviam exprobraturas, stupentem sulcasse oceanum. Quis tandem illud nobis insulani denegabit, quod totis etiam insulis erraticis & viatricibus benignior concessit natura ? Vultisne Tramontanos eodem cespite oriri pariter & occidere ? Vultisne nos è rupto robore natos fraternis glandibus usque parricidas vesci ? Migremus potius, & suadente

JUVENES.

dente religione, avitas quercus, per omnes maris finus, per omnes mundi plagas pie circumducamus; quercus illas, quas montium summitatibus præscia fixit natura, ut sua ibi ponerent tyrocinia, ventorumque præludia experirentur, quibuscum consummata tandem nautices militia essent congressuræ. Quis est qui metuendas nobis jam Syrtes intentet, Scyllæve urgeat rabiem? Mergi non metuit sublimior Britannorum virtus: spuriam tantum sobolem abripit Rhenus, castam foveat. Non extimescit Anglus infestas climatum naturas, & innata regionibus vitia; non animos adeo degeneres largitur victrix insula, ut extraneum quidpiam reformidet: qui exterorum arma felici semper eventu expertus est, ultro provocat peregrinos mores domesticis virtutibus emolliendos. Macte hac peregrinationis gloria, juvenus Anglicana, neque enim aliarum gentium face vestra inquinari potest virtus, nedum immutari, nisi quod ex vitiorum consortio firmior indies, indies conspectior evadat.

P

THA-

THAMESIS VINCTVS.

SIVE

DE HYEMIS PRÆTERITÆ

Inclementia.

FER flammæ, fer Phæbe tuas, da pectora vatis
Igne calere novo, sacroque accendier æstro:
Quale potest Scythico nataque sub axe pruinas
Solvere, & hyberno concretas frigore moles:
Quale tuas etiam, Thamesi, laxare catenas,
Et gelidas animare potest his ignibus undas.
Nam tibi, dum lenis Carolinæ allaberis aula,
Et dominum attonitus tacito veneraris honore;
(Pars magna immensæ, cui jura dat ille, profundæ)
Dumque tuis saturata vadis angusta triumphat
Imperii sedes, & regum longa Britannum;
Acris hyems, duris Aquilonum inuenta procellis,
Interclusit aquas, indignatasque teneri
Te custode, tuas immota coercuit undas.

Sternitur æqualis vitrei pellucida campi
Area, quæ solidis laterum compagibus hærens
Impositum sustentat onus, sub pondere Nereus
Ingemit, & rauco nequicquam obmurmurat ore.
Ergo ait, antiqui cessit reverentia sceptri,
Hæc ut deberet mea fors ludibria cælo?
Hæc vice contentus fungar, dum numine lævo
Nereidum thalamosque mearum, atque humida regna
Carcere commutant superi, & nova vincula nectunt.
At non hæc olim potuit fortuna nocere,
Cum nostrum subiecta agnosceret unda tridentem,
Et pleno rueret, quæ se tulit impetus, alveo,
Effusis spatiata vadis, atque æquore toto;
Nunc ego siccus, inops. Conanti plura referre
Vincla gelu vox constitit at.

Nym-

THAMESIS VINCTUS

*Nympharum assensere chori, plausuque secundo
Increpuit glacies, subito commota fragore;
Quæ postquam exiguam dederat divulsa ruinam,
In se iterum rediit stipata tenacius unda.*

*Tunc omnes certatim una concurrere cives,
Et trepidi tentare fidem, num robore firmo
Constaret, patulove sinus laxaret hiatu;
Evectosque procul fundo submergeret imo.
Mox vanos repetita metus audacia vicit;
Et quo quisque valet studio, diversa sequuntur
Consilia, hic alii ponunt aggesta futuris
Fundamenta casis, illic undantia flammis
Ordine abena locant, verubusque immania figunt
Terga boum, varioque parant convivia luxu.
Fit strepitus, passimque nova discurritur urbe,
Et niveis hinc inde micant tentoria velis:
Qualia ferre solent inflata tumentibus auris,
Cum gravidæ quondam ruerent per cæcula naves,
Nunc vacuæ & sicco subductæ littore naves.
Quam memini plenis distentæ carbasa ventis,
Cum totas Orientis opes, Eoque ferrent
Munera, & advectæ propius Thamesina subirent
Ostia, cesserunt æratis frontibus undæ;
Quæ jam constrictas hyemali compede puppes
Sede tenent unâ; non sic radicibus hærent
Montanæ, quarum nascuntur robore, quercus.
Tale gelu pigro sentit Greenlandia cælo;
Longus ubi indigenas Boreas, & frigidus urget
Jupiter, & quod fama refert, intercipit udum
Vocis iter; donec paulatim, evicta calore
Pulsa recedit hyems, glaciemque in verba resolvit.*

*Incaustum Thamesin numerosâ saxea moles
Arce premit, Rhodium moles imitata Colossus,
Quæ multo armatum torrente reverberat æstum,
Et plus ter seno despumans ore remugit,
Despectatque suos excelsa vertice fluctus.
Ipse sibi pons est, qualem nec Iberia jactas*

Quamvis

THAMESIS VINCTUS.

Quamvis mille super depasta armenta vagantur,
 Ingeminatque frequens plausum toto ungula campo.
 Nam tua secretos interluit unda meatus,
 Inque sinum terræ recto se gurgite condit,
 Ceu pudor hæc suasit latebras cæcosque recessus.
 Nobilior cælo Thamesis se credit aperto,
 Admittitque diem, & nitidis procul emicat undis
 Sole laceffit, tremulus ferit æthera splendor
 Aureus, & natus glacie reflectitur ardor.
 Lævia non aliter Phæbeum admota remittunt
 Vitra jubar, tunc cum glacies impervia tergum
 Occupat, & radios longe jaculatur acutos,
 Tuque tuis ardes transfixus Phæbe sagittis.

Eja age (nam solus flammis opera omnia lustras
 Et conferre potes, quæ lustras, omnia) fare,
 Si quid habent Alpini adeo memorabile montes,
 Æternæque nives, inconsumtaque pruina;
 Quas nempe effuso Pænus dissolvit aceto,
 Laxavitque suo nervos adamante ligatos.

Tu quoque qui quondam Phryxæum navibus æquor
 Stravisti, nomenque immensum epota dederunt
 Flumina, derisos en tandem cerne labores,
 Utque novas, Xerxe, subeant tua vincula catenas.
 Nec tibi, quem cælo gestarum gloria rerum
 Extulit, Alcide, quamvis Achelous ademtum
 Luget adhuc cornu, & truncum caput occulit algæ;
 Cederet ipse suis infractus Thamesis undis,
 Usque relicturus fessam hoc anolimine dextram.

Quam juvat Iliacæ repetentem funera gentis
 Te, Neptune, tuasque olim meminisse ruinas,
 Supposito tunc cum tremarent subversa tridenti
 Pergama. Longa dies quid non feret; ecce rependit
 Æquales Augusta vires non immemor ortus;
 Et Bruti soboles & aviri sanguinis hæres.
 Teque adeo pedibus subjectum calcas, & ipsa
 Rectorem domat unda suum, invictumque coercet.

Sic proavos, sic ulta suos, nova Troja triumphat.

PERORATIO.

P E R O R A T I O.

ECquid mihi dicendum superest, ornatissimi Auditores? Ecqua relicta est illibata orationi meæ materies? Tanta solertia omnes perscrutata est angulos pugilum eorum, qui jam in palæstra hac philologica se exercuerunt, ut & superiorum annorum diligentia; ut vix aliquod supersit mihi mediocri Oratori argumentum. Ædes hæc augustissimas, bibliothecam scriptorum insignium, sed defunctorum simul palatium & monumentum; disciplinarum singularum splendorum illas sedes; sacratissimam ecclesiam; universitatem denique totam mira sagacitate perlustrarunt. Nec his contenti, provinciæ totius recessus æque ac apertos campos & ridentia prata venati sunt: quæ præsentia, & futura; quæ supra, infra; in terra, aere & aquis hucusque delituerunt, in apertum pertinaci industria producuntur. Sed nec hic constitit sollicitudo vestra; totius Britanniæ, totius Europæ, quin & universi orbis negotia vobis (clarissimi mortalium Academici) orationes & declamationes fiunt; & subsellia hæc facta sunt totius mundi Theatrum. Pacis bellorumque vos arbitri, regionum atque consiliorum magistri, & iudicio vestro stantque caduntque politicorum omnium prudentia & successus. Quousque tandem procedet juvenilis ardor? quosnam terminos vobis præscribetis, adolescentes acerrimi? Posteris etiam aliquid indulgendum est, nisi existimetis (quod & ipsi præcamur & speramus) quemlibet annum novos benefactores, nova Universitati huic incrementa, novam orationibus materiem producturum. Vos interim, clarissimi juvenes, pensis hodiernis tam eleganter, tam venuste defuncti, non solum dicendi argumenta, sed & argumentorum tractationem secuturis quibuscunque præripuistis: Post vestram messem neque racemationi nostræ quidpiam relictum est. Omnes thematum latebras tam sedulo, tam accurate excussistis, ut inventioni nostræ nihil concedatur; nos pauperes vestra effecit copia; vestræque tam pretiosis mercibus tumentes apothecæ, quæcunque nobis meliora videbantur, scruta tantum esse & viliora mercimonia demonstrant. Verum annon & ipse inscius, & aliud agens in latissimum dicendi campum deferor? dum suppellectilis meæ tenuitatem conqueror, nescio quomodo, perduxit tamen orationis meæ filum in uberrimam divitemque perorandi venam; factus sum inopinato panegyricorum panegyristes, & ingeniorum vestrorum encomiastes. Neque ipse Plinius Tulliusve ampliorem desiderasset campum,

P E R O R A T I O.

omnes lacertos nervosque suæ eruditionis in hoc gymnasio experiri poterant. Et hic quidem spatium seseque apricare nostra libentissime gestiisset qualiscunque Minerva, nec aliud argumentum, aliamve materiam (nisi modestiæ vestræ consulendum existimarem) hoc tempore amplecterer. Jamque rursus inopiæ meæ invidos & injurios vos comperio. Dicendi rationem à me primum eripulistis, ereptamque (nihil prorsus succedenti superstitite) omnibus coloribus & elegantissimis ornastis: jamque nec vosmetipsos mihi conceditis; adeo veremini adulationem, ut nec propriis, etiam si justis, laudibus indulgeatis. Sed nec hoc dolendum est. Ita plane, humilior est noster stylus, pauperiorque facultas, quam quæ vestrum deceat præconium.

Quod ergo Adolescentes respuunt, vos, Venerandi Patres, gratum habere obsecro & obtestor: Vos alloquor veteris Academiae (quæ deformationem nuperam præcessit scilicet) statumina, hujusce renovatæ fundamenta, utriusque decus & unicum ornamentum. Omnium plane mortalium essemus & numini & vobis ingratiissimi; si merita vestra tacite admiraremur: accendendæ sunt exemplis vestris nostrorum industriæ, & excutienda præsentis ævi ignorantia; nobisque totique huic ordini gratulandum est, quod tot tanquam aurei sæculi veneranda cœmelia coram cernimus. Ægre me contineo, quin vehementius indignor per tot annos vestram dignitatem esse præternissam, quodque hæc subsellia haud inanibus vel falsis aliorum resonantia encomiis, de vobis, quibus ipsamet totaque felicitas nostra debetur, siluerunt. Candorem vestrum clementiamque, neglectus nostri unicum velamen & indulgentiam appellamus. Ita tamen fit ut præsentia oculis sæpius prætereantur, cum longe positus insistatur; sic Indi vitreas bullas, & quisquilias nostras avidè arripiunt, dum gemmas suas ubique obvias calcant & spernunt. Quanta qualisque fuerit Academia, & quousque pertingere nostra poterit diligentia, è vobis judicetur. Qualesque quantique vos essetis, & qualia nobis exemplaria ob oculos versarentur, ex adversis tam fortiter, tam alacriter, tam impigre toleratis abundè cognoscitur. Metuendum erat ne in nimium excresceret tot tantisque literarum præsidiiis repleta Universitas, nisi (quod ab hortulanis solet) luxuriantes nimis amputarentur rami; ipsæque felicitate sua laborantes transferrentur arbores. Tum demum orbitatem suam sensit Academia, cum vos, clarissima lumina, eclipsin pateremini, seroque suas tunc literatus orbis lamentabatur tenebras. Nocte vobis obducta, è lustris cavernisque suis erepserunt fanatici tenebriones, sed feris ipsis ferociores, bellisque immantibus

P E R O R A T I O.

nibus magis truculenti; qui dum Solis lucem ipsimet abstulissent, nullis non encomiis faculas suas putidas & ignes fatuos celebrarent. Et invenit larvata inscitia quos deciperet, sed lippientes tantum & cæcutientes; qui verum splendorem, purumque lumen pati non poterant: qui tabernis & ergasteriis enutriti, quamprimum in apricum producerentur, se solos cernere, se solos sapere, & inter suos (quemadmodum luscii inter cæcos) se solos admirationem mereri arbitrabantur. Binas enim tantummodo in discipulis suis conditiones, turgidam scilicet crumenam & capita vacua; divitias aliquantas, & ignorantiae plurimum postularunt. Sed hæc vercor ne sint infra dignitatem vestram. Operæ pretium tamen est, ut orationibus nostris discernatur diversitas temporum, tum ut felicitatem nostram gratulemur; tum ut periculum, quod tam prospere evasimus, iterum caveamus. Non (ut prius) desertæ & auditoribus vacuæ lugent Scholæ; non artes & scientiæ humaniores amplius sunt dedecori; collegia non jam factionum & seditionum seminaria audiant: non amplius tyrones antequam Universitatem salutaverint, ad suggesta concionatoria ascendenda incitantur; neque preces, seu potius absurdi & inconditi clamores, à nobis æque ac à numine cum fastidio audiuntur. Testes appello hæc subsellia, tot nova ædificia, tot Collegia instaurata, omnia nunc in Academiæ decus, literarum proventum, summique numinis honorem; non ob avaritiam foedumque lucri ambitum suscepta. Cessant jam in regiam maiestatem legitimusque magistratus investivæ. Non est Lesbica regula; nec omnibus ventis vela expandit Theologia. Cuique jam sua jura assignantur. Nullius conscii sunt hi parietes, vel in Deum blasphemiae, vel in Regem seditionis. Quinimo diversum prorsus in vobis exemplum intuemur, Viri venerandi. Quot stipendia, dum necessitas regis patriæque sublevandæ postulare; ipsi meruistis? Quæ regio non est vestrorum exiliorum vel fugarum plena? Quoties calamos in gladios, gladiosque rursus in calamos mirando regiæ defensionis æstu, dexterrime commutastis? stipendiis æque, ac exercitiis, & mora Academica ad gradus in utriusque Palladis castris aditum facientes.

Fidei vero adversus Principem, honoratissime Dn. Cancellarie, ipse nobilissimum exemplar: tua fides, tua industria, tui labores, tanto extra, quin & supra nostrorum exempla, quanto tu ipse sublimior, nobilior, major. Amplissima tibi honorum messis, nobis vix manipuli computantur; integræ regionis sollicitudo, curæ & discrimina humeris tuis incubuerunt; & si cuiuspiam dextra Regia causa defendi potuisset, tua certe defensa fuisset.

Meritis

PERORATIO.

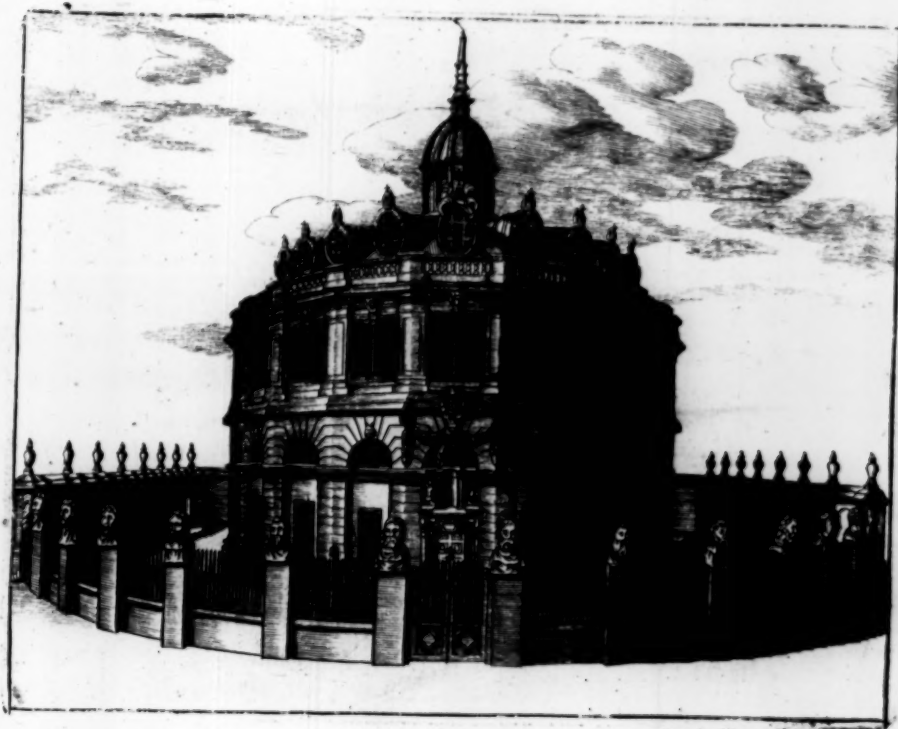
Meritis tuis, quaecunque potuit, testimonium reddidit hæc Universitas; majus equidem, si habuisset, datura; sed animorum consensus, & ejusdem periculi sollemnissimum sacramentum collatum, sterile officium etiam maximis & honoratissimis æquale reddit. Cumque à tenuibus humilibusque, sed eruditis, sed fortibus, sed Regiæ causæ & religioni addictissimis, electus fueris; te literarum, virtutis, patriæ & ecclesiæ Patronum adhiberi existimes. Neque spem nostram de te conceptam fefellisti. Gratulor tibi, honoratissime Cancellarie, tam devotos, tam in obsequio promptos Clientes. Gratulor vobis, Academici, tam fidelem, tam nobilem, omni ratione tam bene meritum Patronum.

Pergatis porro, Viri Optimi, nos vestris moribus imbuere; exemplo vestro in ejusdem fidelitatis bonarumque Artium successionem erudire; ut si rursus eadem præstandi vel patiendi (quod avertat numen) ingruat necessitas, semper versus Deum devota, versus Regem constans; officii semper tenax, semper sui, semper vestri similis sit hæc Academia.

FINIS.

COMITIA PHILOLOGICA,
Habita *Aug.* 6. Anno 1677.
IN
GRATULATIONE SOLENNI
Ob adventum expectatissimum
ILLUSTRISSIMI PRINCIPIS
Jacobi Ormondiaë Ducis,
HIBERNIAE PRO-REGIS,
ET
Vniverſitatis Oxoniensis Cancellarii.

OXON: è Theatro *SHELDONIANO*. 1677.

326.03

1940

1947

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1950

_____

326.03

COMITIA PHILOLOGICA,

Habita Aug. 6. Anno 1677.

In gratulatione solenni ob adventum expectatissimum

ILLUSTRISSIMI PRINCIPIS

Jacobi Ormondiaë Ducis,

HIBERNIAE PRO-REGIS,

ET

Universitatis Oxoniensis Cancellarii.

In quibus se exercuerunt.

Carolus Pindar, Baronetti filius & Col. Ænei Nafi.

Cujus lemma.

Ormondus denuo Pro-Rex.

Carmine heroico.

Gul. Kingsmil, Armiger ex Æde Christi.

Cujus lemma

Ormondus præsens.

Carmine Sapphico.

Jo. Percival Baronetti filius, ex Æde Christi.

Cujus lemma.

Cometa.

Carmine elegiaco.

Sim. Harcourt, Baronetti filius, è Coll. Pemb.

Cujus lemma.

Votum pro pace.

Carmine heroico.

OFFICE OF THE SECRETARY OF THE ARMY

WASHINGTON, D. C.

1890

1890

1890

1890

1890

1890

1890

1890

1890

1890

1890

1890

1890

1890

1890

1890

1890

1890

1890

1890

1890

1890

1890

1890

1890

1890

1890

1890

1890

1890

1890

1890

ORMONDUS

TERTIO

PROREX.

U^T (Sheldone) tui patuerunt limina templi,
 Musarumque sacri ritus, atque annua Phœbi
 Orgia ventarunt; regum celebranda triumphis
 Orgia; vel scenis bellorum implenda cruentis,
 Vel palma heroum; vel amœna pacis oliva:
 Protinus occurrunt vatū numerosa cæterva,
 Qui Regum exuvias, procerum scrutantur honores,
 Et clarum quicquid fati monumenta recondunt,
 Aut cognata istis, æterna volumina famæ.
 Magnus ubi primo sese insipientibus offert
 Ormondus, titulis patriisque suisque superbus;
 Non illum vario lusit fortuna favore,
 Neve suos proavos; illorum fixus ad omnem
 Progeniem procedit bônos; quemcunque requiris
 Hac de gente, illum nosces de principe natum.

Quos fasces, quæ gesta canam; quo carmine magnū
 Ormondum aggrediar? tu audacibus annue captis
 Mecœnas, præsensque tuas tu dirige laudes;
 Inclyta tot solus poteris numerare trophæa,
 Tot solus fastos vestris signare triumphis.
 Quanta tui quondam fuerant primordia? quanta
 Virtus emicuit gemmanti in flore juventæ?
 Moverat audaces fera cum fuberna tumultus,
 Armatasque acies, & longi semina belli:
 Qualia vix perimant summæ conamina dextræ.
 Quando aulam Carolus lustrans & pectora magna
 Angliadum; tantos tuto qui tractet habenas,
 Absentisque vices peragat, frangatque rebelles;
 Ormondum videt esse parem: quò præside Fernæ,
 Et decus imperio redeat, tenebrisque solutæ

ORMONDUS TERTIO PRO-REX.

*Tristibus imbelles ausint exurgere leges.
Quis tibi Martis amor? qualisque effervuit æstus
Sanguinis? & quantis arserunt pectora votis?
Optato lituum tonitru, bellicque cruenta
Tempestate frui, & strage exundantibus arvis?*

*Sic leo natali solitus latitare caverna,
Uberibusque tener pasci, cum horrescere sensit
Ungue pedes, crebrisque armari dentibus ora,
Respuit imbelles epulas, & matre relicta,
Getulo comes ire patri, pecudique minari
Gestit, & hastati tabo sordescere cervi.
Neve minor successus erat, tua fulmina campis
Salmonei majora sonant, it densa sagittis
Nubes, lethali que armati grandine nimbi;
Nil arces, nil castra juvant, spes irrita valli
Concidit, obsessæque patent munimina portæ.
Te passim sequitur fixis victoria pennis,
Detergitque sacra sudantia tempora lauro.*

*Heu frustra tantos retulisti Ormonde triumphos
Nequicquam Carolo pacis fundamina ponis:
Te pellente, fugit placidam Gradivus fernam,
Dilectis exutus agris, mox Anglia numen
Accipit infelix, flammisque ingentibus ardens,
Pacatos despexit agros, sanctamque quietem
Anglorum, & Carolum longæva pace togatum,
Atque omnes subito dispersit in arma furores,
Laxavitque viam fatis, & ne ulla maneret
Gens intacta, omnes stragem divisit in oras.*

*Interea quantas voluit sub pectore curas
Ormondus! quanto tendit præcordia voto,
Pro patria, & Carolo; pacatam linquit fernam,
Securusque sui, mediis sese ingerit armis:
Nec frustra: tantæ perterrita numine dextræ
Torpuit hostilis turma; ac bucusque minata
Sistit, & imbelli nescit procedere gressu.
Sed brevis illa mora est, à te depressa, resurgit
Vis fati, cæcoque irarum turbine ducta.*

Irruit,

ORMONDUS TERTIO PRO-REX.

Irruit, & Caroli solum satiata cruore est.

*Qualiter hiberno ditatus vortice rivus,
Saxa nemusque rotat secum, ripasque flagellat ;
At si quis scopulo grassantes comprimat iras,
Frangitur, & scissâ molem circumstrepit undâ :
Mox reparat fractas vires, agrosque pererrat
Liber, & indomito populatur pascua fluctu.*

*Tanta patris causa ; sed plura Ormonde tulisti
Pro nato, quando peregrini ad littoris oras
Insequeris profugum, strictos ubi tutus in enses
Irruis, ardentesque globos, ignisque procellas,
Vulneraque, & mortes, & mille negotia fati,
Intrepidus, vitæ pariter contemtor & hostis :
Talis ubique fuit virtus, quam nulla silebunt
Æva, nec umbrosa condet sub nube vetustas.*

*Postquam parta quies, belloque emersa cruento
Anglia, pacatos jussit gaudere Britannos ;
Te extemplo invitum blande quæsit, & ultro
Ambit honos ; rursus priscos adsumere fasces,
Atque iterum frenos tractare rebellis Fernæ.
Hic ubi te, pacem doctam, castamque colentem
Vidisset Pallas ; tibi se commisit, & arces,
Musarumque domus omnes, oracula Phæbi
Per genium crevere tuum, nec dignius unquam
Aonides nostræ sese meminere locatas.*

*Nec tamen hic se sistit honos, neque sunt tibi Musæ
Mollia regna satis ; majora insignia poscit
Tanta manus, quantam nulla unquam meta coercet,
Hi forsan multis poterant contingere fasces,
Sed meritis solum redeunt : tu solus Fernam
Ter moderare audes : O felix insula, Rege
Te toties gaudens, nunc cladem & vulnera jactes,
Barbariem, moresque rudes, sobolemque rebellem
Loyolidas ; damno frueris sub vindice tanto.*

*Ut Carolus nova sceptrâ dabat, mox fulminat aula
Celsa Jovis, gratamque facem per inane vibrantes
Prospera consorti sonuerunt omina nimbi :*

ORMONDUS TERTIO PRO-REX.

*Quæ placide accepit Nemesis, cælique senatus,
Et Montrossus ovans, & Northamptonius heros,
Hoptonusque, tui comites; turmæque frequentes
Cælicolum, tecum Caroli vexilla sequuti;
Atque suas grates satis, Caroloque rependunt.
Nuncia lætitiæ celeri mox fama volatu
Moverat Oxonidas, sacræ risere sorores,
Et strepuit felix Helicon, fluxitque Aganippe
Blandior, & dulci fontes cecinere susurro:
Nosque omnes jussit Phæbus celebrare triumphos.*

*Sed quo Musa rapis? Ormondum expectat ferna,
Atque jubet vestras confestim relinquere sedes.
En laxata gelu consurgens insula, gratos
Lambere amica pedes; Nereus crispantibus undis
Sternit iter, blando testatus gaudia fluctu;
Et quæque innocuo lascivit bellua ludo.*

*Ergo vale, ad notas Ormonde relabere terras,
Et repete antiquam tranquillo pectore pacem;
Nec te turbet onus Caroli, nec pondera sceptri
Angliaci; nostræve procacis jurgia Musæ:
Sit tibi Dux æterna quies; pacataque magni
Vis animi, nullo facilis terrore moveri.*

*Qualiter ætherei vortex stellatus Olympi,
Qui temnit nimbos humiles, ventosque sonoros,
Et tuto exaudit fulmen, pluviamque ruentem
Sub pedibus; nullo temeratus ab imbre Tonantis,
Perpetuum patitur longæva pace serenum.*

ODE

J Am satis belli est, satis atque nostri
Sanguinis fustum: miseris quid ultra
Dirus arrecto populis minatur

Crine cometes?

Ista pacatis procul à Britannis
Omina avertant superi benigni:
Ista dum Gallos propius comatos;

Omina tangunt.

Sive crinitos potius Sicambros,
Hispani seu jam Batavum faventem:
Quosque Germano sociale junxit

Fœdere bellum.

Regna mutant modo quod vagantur
Igne ferali per inane stella,
Mitte curare; id populi mudentes

Sanguine multo

Viderint Reges, timeantque cœlum.
Sæpe lugubres Jovis administra,
Siderum accendit Libitina regum in

Funera tadas.

Pace nos alma melior beatos
Protegit Divum favor, & solutum
Anxiâ pectus comedente curâ

Ducimus ævum.

Quale tranquilla perhibentur olim
Aureis gentes habuisse seclis;
Jupiter nondum violavit aurâ

Secula ferro.

Dii mihi ripa viridi jacenti,
Dent levi curas reparare somno:
Dum fluat subitus Thamestis, susurrans

Murmure blando.

Non ego Gallos, validosve Belgas
Prælio audaces metuam, aut Iberos;
Audiam clades alacer, truciisque

Fulmina belli.

T

Dum

ORMONDUS PRÆSENS.

Dum mihi curis vacat expedito,
Carmen agresti modulari avena;
Induant illi celebra nostra;

Versibus arma.

Phæbe, nam bello quoque tu feroci
Præfides, fortique soles vibrare
Carminum grato studio solutus

Spicula dextra.

Sensit armata jaculis pharetra
Te nigro Python gravidus veneno, &
Quam prius vitam radii dederunt,

Abstulit arcus.

Tu mihi clades resera recentes;
Quas quatit turres Ludovicus acer;
Qualis & victor triplici superbus

Hoste triumphat.

Dum levi carmen meditor sub umbra,
Temperans grandi citharam coturno,
Adstitit Phæbus pater, & renidens

Falibus instr.

Immemor nostri quid inepte Reges,
Bella quid castis nuribus timenda,
Aut quid impulso ruitura cantas

Mænia ferro?

Te decet laudes memorare nostras,
Te decet Faunos, & aprica rura
Dicere, & Musas; tenuique sacras

Carmine sylvas.

Fallor an plausu sonuit Lycæum?
Venit Ormondus, columen decusque
Grande Musarum, tibi solus ille,

Ille canendus.

Inclyti coram datur intueri
Principis vultus? viden' ut serena
Fronte majestas sedet, & beatos

Fundit honores?

Docta

ORMONDUS PRÆSENS.

*Docta patronum venerata pubes
Hæsit in vultu ; juvenemque semper
Credidit Phæbum : Deus ille noster*

Dixit Apollo est.

*Lætas æterna pariter juvenia,
Et fovet sacras pariter Camænas :
Isis & noster, similique Pindus*

Præside gaudet.

*Sæva mitescet, dominique mores
Ducet exemplo tua nunc Ierne :
Vipera tellus caret, & venenum*

Incola ponit.

*Dividit regnum, pariterque curas
Carolus tecum ; sociumque quærit :
Alter Hibernos regit, & Britannis*

Imperat alter.

*Non opus Belgis, trucibusve Sallis
Carmen ut constet : merito canetur,
Fortium nondum sterilis virorum*

Patria tellus.

*Otio nondum placido sepulti,
Desides bellum metuere cives ;
Classibus pontum soliti replere,*

Milite classes.

*Ecce jam montes viduantur ornis,
Deferunt jam jam juga nota quercus ;
Turbines passuræ iterum, & minaces*

Æquoris iras.

*Sentiet Gallus dominum profundi,
Sentient Belgæ Carolum furentem :
Arbiter pacis ; sed & ille sumtis*

Major in armis.

In

ORMONDUS PRÆSENS.

Dum mihi curis vacat expedito,
Carmen agresti modulari avena;
Induant illi celebra nostra

Versibus arma.

Phæbe, nam bello quoque tu feroci
Præsides, fortique soles vibrare
Carminum grato studio solutus

Spicula dextra.

Sensit armata jaculis pharetra
Te nigro Python gravidus veneno, &
Quam prius vitam radii dederunt,

Abstulit arcus.

Tu mihi clades resera recentes;
Quas quatit turres Ludovicus acer;
Qualis & victor triplici superbus

Hoste triumphat.

Dum levi carmen meditor sub umbra,
Temperans grandi citharam cothurno,
Adstitit Phæbus pater, & renidens,

Falibus insti.

Immemor nostri quid inepte Reges,
Bella quid castis nuribus timenda,
Aut quid impulso ruitura cantas

Mœnia ferro?

Te decet laudes memorare nostras,
Te decet Faunos, & aprica rura
Dicere, & Musas; tenuique sacras

Carmine sylvas.

Fallor an plausu sonuit Lycæum?
Venit Ormondus, columen decusque
Grande Musarum, tibi solus ille,

Ille canendus.

Inclyti coram datur intueri
Principis vultus? viden' ut serena
Fronte majestas sedet, & beatos

Fundit honores?

Docta

ORMONDUS PRÆSENS.

*Docta patronum venerata pubes
Hæsit in vultu ; juvenemque semper
Credidit Phæbum : Deus ille noster*

Dixit Apollo est.

*Latius æterna pariter juvenia,
Et fovet sacras pariter Camænas :
Isis & noster, similique Pindus*

Præside gaudet.

*Sæva mitescet, dominique mores
Ducet exemplo tua nunc Ierne :
Vipera tellus caret, & venenum*

Incola ponit.

*Dividit regnum, pariterque curas
Carolus tecum ; sociumque quærit :
Alter Hibernos regit, & Britannis*

Imperat alter.

*Non opus Belgis, trucibusve Sallis
Carmen ut constet : merito canetur,
Fortium nondum sterilis virorum*

Patria tellus.

*Otio nondum placido sepulti,
Desides bellum metuere cives ;
Classibus pontum soliti replere,*

Milite classes.

*Ecce jam montes viduantur ornis,
Deferunt jam jam juga nota quercus ;
Turbines passuræ iterum, & minaces*

Æquoris iras.

*Sentiet Gallus dominum profundi,
Sentient Belgæ Carolum furentem :
Arbiter pacis ; sed & ille sumtis*

Major in armis.

In

In Cometam nuperrime apparentem.

Dum fatale rubes cælis accense Cometa,
 Terra tremit, dirum mox *luctura jubar*.
 Eversas acies, ereptaque sceptrâ minaris.
 Et Regum tumultis conscia tædâ micas.
 Nos tamen impavidi fruimur felicibus umbris,
 Omine quos nullo pax temerata beat.
 Dumque nova attonitus stupet ad præfagia mundus,
 Deridet festo carmine musa metus.
 Errantem te sola timet plebs rustica, *thyrsis*
 Dum putat exigua fata monere easæ.
 Te metuit plusquam fulmen, corvumve sinistrum,
 Vixque capella biceps omina tanta tulit.
 Imputat & Corydon tibi foli Phyllida duram,
 Invidiæ tribuens irrita vota tuæ.
 Pandite cælicolæ quibus heu latitavit in oris,
 Pestiferum abscondens stella maligna caput!
 Unde alit immensam, multo & *scædam* opine caudam?
 Quæque orbi spargunt millia fata, *comas*?
 Nunquid ubi in terras superi sua tela minantur,
 Hæc pharetra iratum signat adesse Jovem?
 Seu castigandum demonstrat cælitus orbem,
 Sævaque prædicit verbera, virga poli?
 An potius tali sub forma ad sydera scandas,
 Esuriat largas cum *Libitina* dapes;
 Designans miseram quamcunque ad funera gentem,
 Quæ foret immensæ præda futura gula?
 Quicquid erit, nunquam cælis impune videris,
 Spargens lethiferas, dire Cometa, minas.
 Te viso exanimes horrent præfagia Reges,
 Atque capillitii caca venena tui.
 Quanto emeret pretio transversam Gallia caudam?
 Stella hæc bellantes territat una Duces.
 Tot devastatas odit *Louis* urbes,
 Cum cælum palmas nuntiat esse breves.
 Hunc etenim signant proprio quasi stigmate Divi,
 Dum bene crispato crine Cometa micat.
 Se talem ostendit nostris Cromwellius oris,
 (Quis non lethiferum noverit esse jubar?)

Terræ

COMETA.

Terræ face ortus, tanquam exhalatio, cades
Spirabat, nasus cui quasi stella minax.
Obstupere Angli fatalem regibus ignem,
Non poterat Caroli quem satiare cruor.
Sed superi tandem fœdum extinxere cometam,
Cælo turbantes hunc Phaethonta novum.
Indice non opus est, cum bella Academia movit,
Odit & ignavas alma Minerva togas:
Instruit armatas divina scientia turmas,
Et jactat pugiles hinc Stagirita suos.
Huc properant cerebri quibus est fiducia, apertu
Sive placet bello vincere, sive dolo.
Nunquid & hæc nobis prædixi bella cometes?
Influxu haud pendent prælia nostra tuo.
Arridet nobis mira indulgentia cæli,
Totaque stellarum leta corona fœvet.
Pax grata Oxonium niveis circumdedit alis,
Dum fugit à strepitu buccina rauca tuo.
Non violat placidum telorum clangor asylum,
Sed celebrant hilares carmina festa dies.
Et dum Sheldoni frangit subsellia nomen,
Otia jactamus quæ Deus ille dedit.
Annua thura feret patrono Academia, stellæ
Nec metuit, tanto Præsule fisa, minas.
Pace frui æternâ solus dedit ille Camænis,
Et profugis sacrum pandit ubique sinum.
Carolus æthereâ prospexit ab arce Britannos,
Nunciat atque Anglis omina fausta suis.
(Sic ubi sacrilegis cecidisset Julius armis;
Agnovit tali sydere Roma deum.)
Ergo timere nefas, cum tu, prænobilis hospes,
Cælitus immissi pignoris instar ades.
Qua vadis, plaudit cælum, superique benigni;
Pellit & augustum signa proterva jubar.
Arridet placide te viso Academia mater,
Lumine & insolito leta theatra micant.
Gaudia quæ præstas dum nostra haud pectora ferrent,
Discessu fuerint ni tenuanda tuo.
Culmine de summo tibi quæque scientia flestit,
Aureaque æternum concio portat ave.
Dumque simul junctæ pulcræ effecere coronam,
Quos geris archetypos ista figura refert.

COMETA.

Et cupiens digno versu te tollere ad astra,
 Ultra quem nequii fingere, Musa videt.
 Vade ergo occidua rapiunt quocunque secures,
 Præsida te, fœlix utraque Pallas erit.
 Non possis Phæbo & Musis non esse patronus;
 Quando tibi imperium signat utrumque Lyra.
 Impatiens fræni te notum expectat Ierne;
 Atque regis, domuit quam tua dextra, feram.
 (Sic tua Bucephalus novit, Pellæe, capistra,
 Et Dominum flexo poplite sponte tulit.)
 Hinc lætum exornat se miro hoc sydere cœlum,
 Inde favet velis hæc cynosura tuis.
 Quæ faustum designat iter, pelagumque serenum,
 Imperium fuerit quale, patrone, tuum.
 Sit procul ergo famis quicquid, mortisve pericli est,
 Ite procul vani, pallida turba, metus.
 Nos magicæ laurus, sacræ & tutantur olivæ,
 Protegit & proprios Pallas amica lares.
 Sanguinei reges timeant tua tela, cometes,
 Quælibet ignitus regna flagellet apex.
 Tu modo Dux faveas; dum fractus labitur orbis,
 Impavidos feriat si ruat ipse polus.

VOTUM

Votum pro Pace.

ECquis, Jo! molli nectet mea tempora myrto,
Impediatve comas ramo felicitis olive?

Speratam sola illa decent insignia pacem,
Pro qua vota damus; si se pia numina votis
Flecti permittant, non aversata precantes.

Sat bello furiisque datum est; terrasque ruina
Involvit scissa gaudens discordia pallâ:
Pugnatumque satis, gladiis in mutua strictis
Viscera, sat pingues undarunt sanguine campi.
Nunc superest duris Martem compescere vinculis,
Indignantem & mordentem rabido ore catenas.
Et piget, & longi repetô dispendia belli,
Demissas tot letbo animas, tot funera, gentes
Percussas fato uno, & eodem turbine raptas.
Cum late intremere laxis campagibus orbis,
Misceretque graves ingenti clade tumultus.
Quocunque invitos oculos & lumina flecto,
Mæsta animum facies, & turbida terret imago:
Qualem nunc præbent cum celsis oppida castris
Diruta, fulminibusque novis labefacta debiscunt
Mœnia; vel patrio pulsus cum limite civis
Ignotas quærit terras, alienaque regna.
Seu vacat audire, attonitas defertur ad aures
Mistum expirantum murmur, gemitusque cadentum:
Sponsarum fletus queruli, matrumque Ululatus;
Ille dolor natis debetur, & ille maritis.
Accendunt animos rauco fera classica cantu,
Ultioresque vocant cælis ad prælia divos,
Qui late rabiem spargunt, & sanguine complent
Commixtas acies; cœu cum maga Thessala lunam

VOTUM PRO PACE.

*Ære ciet, quæ puniceo suffusa colore
Ardet, & insolitos sentit rubicunda labores.*

*Te ne prius memorem tanti fax, Gallia, belli,
Indomitumque animum Ludovici, intextaque lauro
Lilia, sanguineo quæ rore madentia firmo
Robore succrescunt, tantis sæcunda triumphis?
Nam simul ac cladis signum ferale futura
Sustulit, ipsa sibi cæcos inflare tumultus
Sensit, & excepit primi tentamina belli
Alma Venus, tua quæ quondam, Trinacria, cura
Insula; sed nunc Martis amor, bellicque palestra.
Quocunque infestus sua fulmina mitteret hostis,
Credidit undantem ruptis fornacibus Ætnam
Eruflare ignes, & totis spargier agris.*

*Sed nec, Belga, tuæ minus intremuere paludes,
Quanquam spes populi fractas, animosque labantes
Erigit Auriacus, certus non cedere fato.*

*Quas numerat clades toto Germania Rheno
Acceptas, rubro mistos cum gurgite fluctus
Volvit, & arma virum pigro manantia rabo?
Quin agite & castris inimicum expellite Martem:
Et quæ mutua jam torquent hostilia, pacem
Porrectæ exposcant dextræ, positoque furore
Concordes animas communi fœdere nectant.*

*Quod si amor indomitus, bellicque infans cupido
Exagitat promptas quæcunque ad prælia mentes;
At saltem his furiis, saltem his obsistite capris,
Nec caleat cognato infectum sanguine ferrum.
Si cupit oblatum generosior impetus hostem,
Non longe quærendus erit, sine vindice tutus
Imperium late diffundit Turca, quid illo
Cessat in hoste manus, virtusque ignava fatiscit?
Ecquis falcata contundet cornua lunæ,
Quæ tot adhuc radiis, & plena luce coruscat?*

Nec

VOTUM PRO PACE.

*Nec tamen illa tuas imitatur, Cynthia, flammæ :
Nam tua fax quoties reparato creverit igni
Fit minor, & spatio breviori contrahit orbem.
Hæc plus aucta nihil perdit, majorque videri
Surgit, stellarumque acies extincta minorum
Cedit, & adversæ prærupta obstacula terræ.*

*Dignum aquilâ, Germane, tuâ meditare triumphum,
Converte huc vexilla, tuusque huc advolet ales,
Qui positis quondam exuviis, florensque juventâ,
Et semper sublime volans excepit aperto
Æthere candentes radios, atque oscula Solis ;
Nunc tremit, & fixis vix Lunam admittit ocellis.*

*Huc acies, Ludovice, tuas atque agmina mitte,
Hinc redeant onerata, novisque superba trophæis ;
Mille licet numeres partos hoc Marte triumphos,
Palma inhoneſta venit, laurusque ingloria, bellum
Civile est quod adhuc geris, & non exterus hostis
Quem petis, Europæ tandem miserere cadentis,
Et fractas illinc vires ; nos ridet inultus
Barbarus, æterni fessos molimine belli.
Dumque videt siccæ exhausto sanguine venas,
Ipse suis lætum membris gestire vigorem
Sentit, & hic, inquit, semper fera regnet Erynnis,
Ut fruar his damnis : facile est invadere gentes
Marte suo domitas, & longâ clade peremtas.*

*Contigerit si forte istas Ormondus oras,
Pax gressus conferre suos gestiret eunti,
Et tam sacra pari premeret vestigia passu ;
Qui sæpe indocilem potuit compescere gentem,
Nativum mutans cultu meliore furorem :
Has artes didicit repetito Ormondus usu ;
Plusque sonat domito pacata Hibernia mundo.*

*O dilecta Deum, tellus, atque unica cura
Anglia, quæ nullis jam tempestatibus acta*

VOTUM PRO PACE.

Usque immota manes, (nam qua tua littora Pontus

Irrigat, Alcyone pacatis incubat ovis ;

Atque omnes cessant venti, ponuntque tumultus.)

Exaudi, & nostras ne dedignare querelas.

Tu quoque, si quando, fessis succurito rebus

Carole, commissasque jube mansuescere gentes ;

Uni ut terra, uni tua pareat Anglia Divo.

Solus enim tantas dignus componere lites,

Qui potuit solus commune indicere bellum.

F I N I S.

